

Amerika még egyévi moratóriumot sem ad

Európaellenes front az Egyesült Államokban

London, január 21.

A végtelenségig feszült európai helyzetbe, amely a hétfőre tervezett lausannei konferenciától várta enyhülését, bombaként hat a hír, hogy

az Egyesült Államok nem hajlandó további egyévre meghosszabbítani a moratóriumot.

Ezáltal eszik Európa attól a reménytől, hogy legalább ideiglenesen megoldódik a válság és a függő kérdések egy időre úgy-ahogy megint rendeztessenek.

A Egyesült Államok elhatározása — londoni vélemény szerint — kétségbeesett következményeket fog maga után vonni.

Az európai külügyi hivatalok között már tegnap este megindult az izgatott táviratváltás, egyelőre azonban teljes fejvesztettség uralkodik az egész vonalon.

Ghica külügyminiszter Massaryknál

Prága, január 21.

Massaryk köztársasági elnök szerdán kihallgatáson fogadta Ghica román külügyminisztert, aki közbejött gyengékedése miatt még szerdán is a csehszlovák fővárosban tartózkodott.

Ghica és Benes külügyminiszterek táncoskozásairól egyébként a külügyminisztérium sajtóosztálya hivatalos jelentést is adott ki, amely azonban csak általánosságokat mond és így nincs nagyobb jelentősége.

Cáfolják Titulescu betegségét

Bukarest, január 21.

Állítólag londoni jelentések nyomán terjedt el Bukarestben az a hír, hogy Titulescu, a londoni meghatalmazott miniszter hirtelen súlyos beteg lett azon a banketten, amit a Londonba érkezett Argetoianu tiszteletére rendeztek. Politikai körökben ez a jelentés nagy feltűnést keltett s amint ilyenkor szokásos, hamarosan már úgy tudták és adták tovább egymásnak az emberek az esetet, hogy Titulescunak „politikai betegsége van”. Egyszerűen nem akart résztvenni az Argetoianu tiszteletére rendezett banketten s azért lett beteg.

Most aztán újabb és megbízható jelentések érkeztek, egyenesen Londonból. Kiderül ezekből a jelentésekből, hogy Titulescu egyáltalában nem is lett beteg. A hír onnan indult ki, hogy a meghatalmazott minisztert nagyon kifárasztották a fogadási ünnepségek s azért valamivel korábban távozott a bankettől, mint a többiek. Egyébként azonban teljesen kipihente magát s szerdán már résztvett egy újabb banketten, amit London városa adott Argetoianu és Demetrescu bukaresti polgármester tiszteletére.

Caval nyíltan hangoztatja, hogy nem megy el Lausannéba

Annyi máris leszögezhető, hogy az Egyesült Államok állásfoglalása hatomra döntötte a jóvátételi kérdés ideiglenes rendezésével kapcsolatos összes módokat. Érdekes, hogy a moratórium meghosszabbítása ellen az amerikai demokráta és republikánusok foglaltak a leghatározottabban állást és általában mindenféle hitelmeghosszabbítás ellen nyilatkoztak.

Amerikában valószínűsítjük Európa-ellenes front alakult ki.

A francia és német sajtó megdöbbenéssel fogadta a váratlan fordulatot, amely teljesen új helyzetet teremt és kétségessé teszi a lausannei konferencia megtartását. A németek különben sokkal kevésbé veszik a szívükre az Egyesült Államok visszautasító magatartását, sőt szinte ügylátszik örülnék neki. Anglia ugyanis már régebben puhatólózott Né-

metországánál az egyéves moratórium meghosszabbításának kérdésében és Brüning akkor azzal utasította el az érdeklődést, hogy a Hoover-moratórium meghosszabbítása tulajdonképpen a Young-terv további fenntartása lenne, amiáltal az igazi megoldást tulajdonképpen elodáznák.

A német lapok ma már azt írják, hogy tiszta vizet kell tölteni a pohárba. Vagyis! A nyolcvanmillió németiség nem engedheti, hogy továbbra is lenyuzzák róla a bőrt.

Egyes francia lapok ma reggel valószínűsítik a fujnak és megállapítják, hogy soha olyan közel nem volt az új világháború, mint most.

Lapal nyíltan hangoztatja, hogy nem megy el se Lausanneba, se Genfbe, ami egyet jelent azzal, hogy a jóvátételi kérdésről még csak tárgyalni sem akar.

Bulgária fizetéseképtelen

Nyílt bejelentés a Népszövetség pénzügyi bizottsága előtt

Genf, január 21.

A hivatalos államcsődbejelentések száma tegnap, szerdán ismét gyarapodott eggyel. Tegnap érkezett meg ugyanis Genfben Musanoff bolgár miniszterelnök Stefanoff pénzügyminiszterrel együtt és megérkezésük után azonnal megjelentek a Népszövetség pénzügyi bizottságának ülésén.

Az ülésen Musanoff miniszterelnök bejelentette hivatalosan is, hogy

Bulgária a jövőben képtelen a hadisarc címén fennálló külföldi adósságainak devizafizetésére.

Ezután Stefanoff pénzügyminiszter ismertette Bulgária költségvetését és fizetési mérlegét s expozéját azzal a bejelentéssel zárta le, hogy Bulgária fizetéseképtelen.

A Népszövetség köreiben a bolgár államférfiak bejelentése után bizonyosra veszik, hogy a Bulgáriának nyújtandó kölcsön meghiusul.

A finn—orosz megneemtámadási szerződést már alá is írták

Berlin, január 21.

Helsinki-ből érkezett jelentés szerint a finn—orosz megneemtámadási szerződés tárgyalásai sikerrel befejeződtek. Az előzetes tárgyalások jegyzőkönyveit lezárták s a tárgyalóbizottságok megtették jelentéseiket kormányaiknak.

Ujabb jelentés szerint a finn—orosz megneemtámadási és döntőbírói szerződést a szokásos ünnepi külsőségek között ma, január 21-én, alá is írták.

ták s a tárgyalóbizottságok megtették jelentéseiket kormányaiknak.

Ujabb jelentés szerint a finn—orosz megneemtámadási és döntőbírói szerződést a szokásos ünnepi külsőségek között ma, január 21-én, alá is írták.

Az egyesülés ünnepén:

Károly király ismétetlen megkísérli a nemzeti koncentráció megalkotását

A politikai pártok nagy izgalommal várják a királyi akciót

Bukarest, január 21.

Politikai körökben az a hír tartja magát, hogy

az uralkodó január 24-én, az egyesülés ünnepén nagyjelentőségű fellépésre készül.

Az egyesülési ünnepen, mint eddig is minden évben, fogadtatás lesz a királyi udvarban, ahol ez alkalommal megjelentnek az összes politikai vezérek, valamint a király meghívására a Ferdinánd és a

Vitéz Mihály-rend tagjai is.

Kormánykörökből származó hír szerint ezen a fogadó-ünnepségen a király nagyobb nagyságú beszédet mond és ismétetlen megkísérli a politikai vezetőférfiak olyan összefogását, amely mellett a nemzeti együttműködés gondolata megvalósítható lenne.

Az ellenzéki pártok vezetői nagy izgalommal tekintenek a király kibékítő kísérlete elé.

Mars alkonya

Írta: Dr. Silbermann Jenő

Hiába fenyegetőznek a franciák.

Arany János írta meg a „Nagyidai Cigányok” című művében. Katonának vittek a cigányt. Amikor az ellenség sorából az első lövés eldördült, méltatlankodva ordított a cigány a gyilkolni vágyó katonák felé: „Hé, ne lőjjenek kendtek, itt emberek vannak!” A cigány bölcs meg látása azt fejezte ki: „Nem való katoná kezébe fegyver!” Azzal rendes emberek padászni szoktak, nem pedig emberekre lövöldözni. Éppen ezért mindenkor, ha a jogrend politikai, vagy gazdasági motívumainak ürügye alatt embereket gyilkolnak le, soha sem a minisztereknek, hanem az egyszerű cigánynak van igazsága. Az államhatalom gyilkosságai sem keresztényi cselekedetek. Mivel azonban a jog nem a logika és nem az erkölcs hanem a hatalommal való élés és visszaélés izlettelen és inesztétikus szertartása, se az ész, se a szív nevében nem lehet vele vitába szállni. Világszerte ugyszólván mindennap történnek a keresztény erkölccsel ellenmondásban levő események. A legtöbb európai államhatalom azonnal porba hullana, ha Krisztus igéjét egyes kiváltságos csoportok javát szolgáló „államérdek” felé helyezné. A gazdasági inkvizíció a státárium romantikája, a munkanélküliség, az uzsora, a pénzpolitika, a nemzetiségi és osztály elnyomás, a háborúra való uszítás mind-mind szervesen összefüggnek és semmi esetre sem a betlehemi evangélium tanításaiból eredtek. Az Isten irgalmazzon és bocsásson meg azoknak is, akik a sorocai esetért felelősek, nehogy az áldozatok kísértetei átkot szórhassanak arra a földre, ahol vérük hullott. Valamelyik angol gyarmat nyugdíjzót hóhérra, nemrégén titkkozott az ellen, hogy a hóhéroknek nincsen tekintélyük és tisztetük, holott az „államérdek” szempontjából produktív mesterseget folytatnak. Bizonyos, hogy számos országban a hóhérrak mostanában „konjunkturája” van, ami a legtöbb egyéb szakmáról — a leépítés és munkanélküliség korszakában — alig mondható. Vannak országok, ahol talán csak azért törölték a halálbüntetést, mert hóhér nem dolgozik hitelbe, már pedig az államkasszájának — tekintettel a pénzügyi — nem mindig áll módjában készpénzzel kifizetni a hivatalnokait. Egy hóhérsztrájk pedig teljesen megbénítaná az államrendszert zavartalan működését. Éppen ezért Mussolini — amióta Italiában visszaállította a halálbüntetést, nunt a faszizmus egyik nagy virományát — katonákkal és löfegyverrel intézteti el a kivégzéseket. A katonák nem tagadhatják meg a kötelességét akkor sem, ha zsoldját elkésve kapja meg, ámde a hóhér üzlete — bár koncesszionált, de — magánvállalat. Franciaországban még az inesztitúció, a guillotine is a magántulajdon. Számos országban úgy van bevezetve, hogy a katonák, csendőr, rendőr — bizonyos kedvező körülmények közrejöttével — mellőzheti a bírói eljárást és másodpercek alatt lefolytatott gyorsított eljárással tehet eleget a megsértett jogrend védelmének. Vádoló, védő, bíró és végrehajtó egy személyben, ami igen racionális dolog már a perköltségek olcsósága tekintetében. Idő- és pénz-megtakarítást jelent, ami a jelenlegi viszonyok mellett számottevő tényező. Ez a korszak már rég nem van azon, hogy a pénz értéke sebb az emberéletnél. Kérés a pénz és sok a munkanélküli. Sok a felesleges ember. Megmondta már egy volt német miniszter is: „A Világ gazdasági tényezői inkább fogják néhány milliónyi csöcselék életét feláldozni, semhogy eltérjék a gazdasági jogrend aláaknázását”. E nagy feladatot lebonyolítására azonban vajmi kevés reményt nyújt az a buzgóság, hogy határcídek, tüntetések alkalmával néhány éhező nyomorult életét veszti. Ily módon évtizedek alatt sem jön össze a néhány milliónyi áldozat és mégis minden alkalommal fölhördül a romantikus érzélgés, ha néhány — a jogrend ellen vétő — egyébként is felesleges emberfia a karhatalom fegyvereinek áldozatává

esik. Már esedékes, hogy az emberitárs
üzemét racionalizálják, amint ez a hábo-
ban történt. Előbb-utóbb úgy is az lesz
a jó szándék vége.

Persze sokan nem akarják a hatalom
jogának ezt az igazságát megérteni és
azt állítják, hogy nem való katonák ke-
zébe fegyver, ha azzal emberekre lőnek.
Ez a véleménye a nagydai cigányoknak
is. De ugyan ki hallgat a nagydai cigá-
nyokra? Nagyobb kérdésekről van most
szó, mint az emberszeretet. Különb-
ben nem lehet, pajjon nem-e a gondosítás
kifürkészhetetlen bölcs rendelkezése, hogy
katonák és csendőrök puskagolyója szá-
badítsa meg a nincsteleneket az élekezés
és elfagyás szenvedésétől, hisz a pokol
gyehennája sem érhet fel a földi siralom-
völgy gyötrelmeivel, ahol az arany és a
fegyver uralkodik. Talán nem is az ál-
dozatokat kell megsiratni, hanem sajnál-
ni kell azokat, akiket elnyűtt népek sorsa
terhel. Sok évszázad történelmi megve-
lése fogja sújtani a korszak uralkodó osz-
tályait. A fiúk és unokák az apák és
nagyapák sirjait undorral fogják illelni
— és a mai hatalom eszeveszett tábornok-
nak emlékét is szégyelni fogják.

Európa egész szuronyerdeje fölött ép-
pen úgy meg fog kondulni a pészharang,
mint nem régen minden bankház tetején
gunyosan felbíjogott a kakuk...

A ma keserű humora a holnap ragyogó
igazsága lesz.

Belőlen váratlanul visszaérkezett Budapestre tüdőgyulladásban megbetegedett fiához

Budapest, január 21.

Gróf Bethlen István tegnap európai
körutjáról váratlanul visszaérkezett Bu-
dapestre és, hír szerint, utban van haza
felesége, Bethlen Margit grófnő is, Páris-
ból. Mindketten tüdőgyulladásban meg-
betegedett fiúk állapota miatt szakították
meg külföldi tartózkodásukat. Beth-
len Rómából Bécsen keresztül igyekezett
haza és Budapestre érve, egyenesen abba
a szanatóriumba hajtatott, ahol fia fek-
szik. Külföldi utjától az újságíróknak
megtagadott minden felvilágosítást.

Holnap: **PÉNTEKEN** (január hó 22 én)
kerül bemutatásra egy tökéletes együttes-
nek tökéletes produkciója:

KIPRÓBÁLOM AZ URAMAT

a brassói

REDOUTE MOZGÓ-ban

Európa slágerek slágere, 120 km. tempó-
ban érkezik

Ciane Haid

a gyönyörű varsói kuzin, hogy ellenáll
hatatlan sexappeal-jével próbára tegye

Szöke Szakáll

a férj hűségét — Így nyerte Verneuil vi-
lághírű vigjátéka a „Meine Cousine aus
Warschau” Női Károly átdolgozásában
magyar címét

KIPRÓBÁLOM AZ URAMAT

Berlin, Bécs és Budapesten hetek óta vonz
telt házakat ez a ragyogó vigjáték. Harsogó
zengő nevetés a film visszhangja. **Szöke
Szakáll** közvetlen nagy művészetét csak
most élvezzük valójában. — A szépséges
Talia Birelli (az osztrák Gréta Garbo
(Lucienne), **Fritz Schultz** (a festő) és
Huszár Puffy (a snáidig völgy) sze-
repében együttvéve egy olyan szere-
széállítású film, amelyen mozivászon még
nem pergett le. — A látványosság, a ren-
dezési művészet, az elbájoló muzika és a
bámulatos színészi tudás harmóniájában
pergő kissé pikáns, kissé sikamlós pár-
beszédekkel tarkított hlsória mindennak

aki ezt a filmet látni fogja
maradandó SLÁGEREK. SLÁGERE lesz!

A „GPU” ÉS A SZIGURANCA HARCA

A konstancai emberrablás drámai részletei

A „barna felöltös nő” titokzatos szereplése

Bukarest, január 21.

Ma már megközelítőleg pontos képét nyújt-
hatjuk a Konstancában történeteknek.

Két héttel ezelőtt Bukarestbe érkezett egy
volt orosz emigráns tábornok. Megjelent a
sziguranca vezérigazgatójánál és védelmet
kért az orosz GPU ügynökök ellen, akik min-
denek elkövetnek, hogy elrabolják a nála levő
okmányokat és

akik kétségtelenül el akarják hurcolni
Oroszországba.

A bukaresti orosz követség

A sziguranca azonnal intézkedett. Nemcsak
állandó diszkrét őrizet alá helyezte az orosz
tábornokot, hanem egy másik detektívcsoport-
tal sikerült kinyomoztatnia az orosz tábornok
üldözöt

Üldözés Európán keresztül

Agatieff két héttel ezelőtt érkezett meg Bu-
karestbe és itt elmondta, hogy már Párisban
észrevette, hogy üldözik és ezért

teljes titokban Berlinbe utazott.

A Kurfürstendamm egyik előkelő szállodá-
jában szállt meg, — de csak egy napig tar-
tózott ott, mert észrevette, hogy a mellet-
te lévő szobába egy fiatal asszony költözött
be,

aki feltűnően hasonlított ahhoz a titokzatos
fiatal hölgyhöz,

akinek két évvel ezelőtt fontos szerepe volt
Kutjepow tábornok eltűntetésében.

Annak idején a párisi rendőrség ezt a fiat-
al hölgyet a „barna felöltös nő” névvel köny-
velte el, mivel a legszorgosabb kutatás dacára
sem sikerült róla egyetlen adatot sem megál-
lapítani. Agatieff már tisztában volt vele,
hogy

a GPU-nak sikerült megtalálni rejtékhelyét
és ezért minden bejelentés nélkül, Bécsen és
Budapestén keresztül Szófiába utazott. Azt
hitte, hogy ebben a csendes balkáni városban

Két gyanús orosz jelentkezik

A bukaresti sziguranca, — mint említettük,
— azonnal diszkrét őrizet alá helyezte Aga-
tieff-et, azonban ezt a szolgálatot oly ügyesen
végezték, hogy a másik detektívcsoport

ezalatt figyelemmel kísérhesse az esetleg
feltűnő GPU embereket.

Négy napon keresztül a volt orosz tábornok
háborítatlanul járt-kelt a városban. Pontosan
január nyolcadikán váratlan fordulat tör-
tént.

Két orosz jelentkezett a tábornok szállodai
szobájában...

Tehát megérkeztek a GPU emberei.

Az egyik orosz, — a hatóságok még nem
közlik a neveket, — elmondta, hogy ő is el-
lensége a szovjetnek és óriási fontosságú ok-
mányai vannak, amelyeket szívesen átadna
Agatieff-nek, ha hajlandó vele leutazni Kon-
stancába.

Agatieff erre azonnal vállalkozott.

Még aznap este elutaztak Konstancába. Az
egyik vagonban Agatieff ült a két oroszral,
míg a másik vagonban telve volt a bukaresti sz-
iguranca legkipróbáltabb embereivel.

Konstancában Agatieff a Pallace szállodá-
ban szállt meg. Ugyanitt vett ki lakást a két
GPU ügynök is.

Január 10-én este tíz órakor egy autó állt
meg a szálloda előtt, a két orosz ült benne.
Az egyik felszaladt az orosz tábornokért.

— Az autónk lent áll a kapu előtt, jöjjen
most átadjuk az okmányokat.

— Kérem... — mondta Agatieff és vette
a kalapját.

Az autó elindult.

De ugyanebben a pillanatban egy másik
autó is elindult, amelyben hat sziguranca
ügynök ült.

és így két heti munka után sikerült a titok-
zatos G. P. U. legjobb ügynökeit lefogni.

A hatóságok egyelőre még nem közölték az
emigráns orosz tábornok nevét, akinek olyan
döntő szerepe volt a titokzatos ügyben. Bu-
karestben napokon keresztül azt hitték, hogy
Poklif Koziel, a bukaresti volt orosz cári kö-
vetség vezetőjét akarják elrabolni a Romá-
niába küldött GPU-ügynökök.

Poklif Koziel, még a háború óta itt él Bu-
karestben,

a volt cári követség épületében és az emi-
grációban élő orosz monarchisták természet-
esen, ha Bukarestbe érkeznek, első útjuk Po-
klief Koziel-hez vezet. Az újabb jelentések
azonban kétségtelenné tették, hogy nem
Poklif Kozielről, a volt cári követtről van
szó.

A GPU elől menekülő orosz tábornok neve
Vladimir Agatieff,

— legalább is egyelőre ezt a nevet hozták
nyilvánosságra a hatóságok.

A G. P. U. HALÁLOS ÍTELETE

Agatieff tábornok, az orosz összeomlás után
a szovjet szolgálatába lépett és több ízben fon-
tos diplomáciai megbízatással, külföldön is
járt. De amikor Stalin és Trozky között ke-
nyértörésre került a sor és Trozky számüze-
tésbe ment, — Agatieff, aki éppen külföldön
tartózkodott,

nem ment vissza Oroszországba,

hanem összeköttetésbe lépett a Párisban tar-
tózkodó orosz monarchistákkal, a jelenlegi
orosz rezsim megbuktatására. Agatieff tehát
követte Besedovszky példáját, aki, — amint
ismeretes, — az orosz szovjet párisi megbi-
zottja volt és ugyancsak megtagadta az en-
gedelmességét. Nem tért vissza Oroszországba,
ahol kétségtelenül elítélték volna és cikksoro-
zatot indított a jelenlegi szovjet rezsim lelep-
lezésére.

talán sikerül megmenekülnie az orosz ügynö-
k elől. Három napi szófiai tartózkodás után

két ismeretlen ember revolvermerényletet
követett el ellene,

de a merénylet golyója nem talált. A szófiai
rendőrség, — amelynek úgy látszik, a saját
macedón merényletivel is elég gondja van, —
értésére adta az orosz emigráns tábornoknak,
hogy

nem szívesen látja bolgár területen.

Agatieff tovább utazott Konstantinápolyba,
ahol már ugyanis régen szeretett volna Trozky-
val találkozni. Úgy látszik azonban, hogy el-
felejtkezett arról, hogy Trozky körül, — aki
állandóan ott él Konstantinápolyban, —

egy egész sereg GPU-ügynök ül,

akik olyan pontos kémiszolgálatot végeznek,
hogy Trozky minden látogatójáról pontos
fényképfelvételt készítenek. Agatieff egy nap
konstantinápolyi tartózkodás után Románia
felé menekült és — így érkezett meg Bu-
karestbe.

Az első autó sebes iramban rohant a dokk
felé.

— Ott azon a hajón vannak az okmányok,
— mondta az egyik orosz a tábornoknak.

A tábornok látszólag a legnagyobb nyuga-
lommal kiszállt az autóból és megindult a
hajó felé. Ebben a pillanatban megnépesedett
az elhagyott rakodópart. Minden irányból
sziguranca ügynökök jöttek elő, akik lefo-
gták a két oroszt...

*

De ugyanebben az időben megindult az at-
tak a titokzatos hajó ellen. A hajó neve, —
amint azt már megírtuk, — Filomela. A ka-
pitányt három perccel később sikerült letar-
tóztatni.

Ott állott a mólón és várta a „rakományt.”

Sikerült a legénység nagy részét is lefogni,
azokat, akik a román parton tartózkodtak. A
hajó másodkapitányát és a legénység többi
részét, akik a hajón voltak,

egyelőre nem lehetett letartóztatásba he-
lyezni.

mivel a Filomela görög hajó lévén, a nemzet-
közi jog szerint a hajó görög területnek szá-
mit.

A szovjet-ügynök, akit a sziguranca utazni enged

Már megírtuk azt, hogy a Filomela érke-
zéséről már Párisból is tudomást szerzett a
sziguranca és két hét óta

Konstanca szigorú megfigyelés alatt állott.

A GPU olyan körültekintéssel szervezte
meg a konstancai kalandot, mely jelzi, hogy
milyen fontosságot tulajdonított Agatieff el-
fogatásának.

A sziguranca megfigyelés alatt tartott min-
den Konstancában megforduló idegent, pon-
tos szemmel tartottak mindenkit. Megtudták,
hogy a GPU-ügynökök, — összesen hatan
voltak, — a Regina szállodában vettek ki
maguknak lakást. A sziguranca ügynökök,
hogy eltereljenek magukról minden gyanút,

a konstancai kaszinóban kártyáztak

és a jelszó az volt: nyugodtan hagyni dolgoz-
ni a GPU embereit.

Egy héttel ezelőtt a bécsi kémiroda egy
embere jelentkezett Konstancában. A sz-
iguranca emberei felismerték ezt az embert, de
a nagy fogás kedvéért ezt is háborítatlanul
hagyták dolgozni.

A bécsi megbízott összeköttetésbe lépett az
embereivel és annyira meg volt elégedve a
dolgozattal, hogy a konstancai pósthivatalból
ezt a táviratot küldte Bécsbe:

MINDEN RENDBEN, AZ ÜZLET BIZTOS-
NAK MONDHATÓ

Másnap a bécsi megbízott elutazott. A sz-
iguranca rövid tanácskozás után egy határo-
zott, hogy ezt az embert háborítatlanul át-
engedik a határon, nehogy a lefogatása gyanút
keltsen.

Ezek után történt, — amelyről még fen-
tebb beszámoltunk, — az orosz emigráns tá-
bornok Konstancába érkezése és a leleplezés.
A letartóztatottak között első helyen szerepel
a kapitány állítólagos szeretője, akiben az
orosz tábornok felismerte a „barna kabátos
hölgyet”, akivel pár héttel ezelőtt Berlinben,
a Kurfürstendamm-beli szállodában is talál-
koztak.

Spiridon Catapodis, a Filomela kapitánya,
rég görög hajós, állandóan ártatlanságát
hangoztatja. Ma megjelent a sziguranca és
hajóskapitány konstancai megbízottja, aki

már a görög követség protekcióját is igény-
be vette,

a kapitány kiszabadítása érdekében. Az ügy-
nök is azt vallja, hogy Catapodis-nek semmi
köze sem volt a bűnyüghöz: kibérelték a ha-
jóját és ő, mint a hajó kapitánya, nem törö-
dött a kliensi üzletével.

Elfogtak egy Lecoq nevű francia fiatal-
embert, akiről kiderült, hogy a párisi Etoile ne-
vű szálloda üzletvezetője. Ebben a szállodá-
ban laknak a párisi orosz emigránsok és na-
gyon valószínű, hogy a GPU ügynökök Lecoq
vezetésével hajszolták az orosz tábornokot.

A többi elfogottak névsora még nem került
nyilvánosságra.

A többek között letartóztatásba került egy
bolgár származású ember, aki már évek óta
áll a GPU szolgálatában, ezenkívül egy olasz
származású ügynök is van a letartóztatottak
között, akit évekkel ezelőtt Franciaországból
és Olaszországból kitiltottak.

Az eddigi jelentések szerint a konstancai
kaland alkalmával

összesen harminc elfogatás történt.

Egyenesen tragikomikus a harmincegyedik
elfogatás története. Mint említettük, a ható-
ságok a nemzetközi jog védelme alatt álló
Filomela-ra nem mehetek fel. Ezért a ki-
éheztetési eljárásához folyamodtak. A hajón
tartózkodó legénység, amely nincs élelmiszer-
rel ellátva, előbb-utóbb kénytelen elhagyni a
körülzárt hajót. Ma reggel a hajó másodkapi-
tánya megunta a további éhezést és a partra
jött. Rögtön letartóztatták...

f. a.

Felfigyelt a külföldi sajtó

Páris, január 21.

Az egész külföldi, de különösen a francia
sajtó, igen nagy érdeklődést tanúsít a kon-
stancai „Kutjepow-ügy” iránt. A párisi rend-
őrség rendkívül sok hasonlóságot lát a kon-
stancai rablási kísérlet és az annak idején
egész Európát felkavaró párisi tábornok-rab-
lás között. Nyilván kifejezi azt a gyanút,
hogy a Konstancában szereplő szöke nő azo-
nos lehet azzal az asszonnyal, akinek Kutje-
pow tábornok elrablásánál olyan nagy szere-
pe volt.

Egyébként a párisi rendőrfőnökség már
érintkezésbe lépett a román rendőrséggel és
kérte, hogy a nyomozás összes eredményeit
közöljék vele, mert reméli, hogy a konstancai
sikerületlenül maradt kísérlet nyomán világos-
ság derülhet a Kutjepow-ügyre is. Egyben
közölte azt is a párisi rendőrség, hogy Aga-
tieff, volt orosz tábornok 18 nappal ezelőtt
Párisban volt és felajánlotta, hogy rendkívül
fontos leleplezéseket tehet a G. P. U. melé-
déséről. Akkor az angol kormány kérésére a
francia kormány kiutasította az emigráns
orosz tábornokot. Valószínű, hogy Moszkvá-
ban értesültek Agatieff szándékáról s ezért
kísérletet meg elrabolni, amint ezt annak
idején Kutjepow-val is tették.

A Dnyeszter-parti tömeghalál egyetlen vádlottja: MIKES IMRE

A kormány az alarm-törvényt először alkalmazva Erdélyben, eljárást indított Mikes Imre ellen a Soroca-i drámáról írt cikkei miatt

Bukarest, január 21.

A Dnyeszter-parti tömegtragédiának, melyről az ország összes lapjaival egyidejűleg mi is részletesen beszámoltunk, mára olyan fordulatot ért, amely még a bukaresti politikai és sajtókörökben is a legnagyobb feltűnést és megdöbbenést váltotta ki.

Ugyanis a kormány félhivatalos lapja a Neamul Romanesc mai számában bejelent, hogy

a Dnyeszter-parti tömeghalállal kapcsolatban az alarm-törvény alapján eljárást indított a B. L. bukaresti szerkesztőségének vezetője, Mikes Imre ellen.

Ez a bejelentés, amelynél furcsábbat még alig produkált a kormány félhivatalosa, alapjában nem is szorulna kommentár. A Dnyeszter-parti dráma, mely oly szomorú izgalomba sodorta az országot minden jóérzésű emberét, melynek hat halottja van, vádbiztosai és védői vannak — egyetlen vádlottat produkált: a hírlapíró!

Sőt nemcsak egyetlen vádlottat, hanem — ahogy e pillanatban látszik — egyetlen bűnöst és a közelhetekben nyilván: egyetlen vezeklőt. Ugyanis a kormány félhivatalosa temperamentumos bejelentésében kihangsúlyozza azt, hogy a pert az ügyességgel a nemzeti-praszpárti kormány szabadságjogi remekműve: az alarm-törvény alapján indította meg. Erdélyben ez lesz az első eset, hogy az alarm-törvény — amely ellen annak idején minden parlamenti csoport, a Jorga csoport is, elkeseredetten harcolt — alkalmazásra kerül.

Tehát a kormány azzal a fegyverrel készül a Soroca-i dráma egyetlen bűnbakjának fejére lesújtani, mely fegyvert önmaga is elvetendőnek ítélte és mely ellen a haladás jegyében oly lendülettel harcolt, amilyen lendületre politikus és politikai párt Romániában csak ellenzéki sorban képes.

★

Az alarmtörvénynek ez az eddig példánálkül álló alkalmazása nem hagy fent kétséget aziránt, hogy a kormány súlyos szankciókat lát szükségesnek a Dnyeszter-parti dráma elintézésére, nem hagy kétséget aziránt, hogy a kormány a hat halott végzetét nem hagyja megtorlatlanul és — büntetni akar.

Bebörtönzi tehát Mikes Imrét.

És Mikessel együtt cella mögé igyekeznek csukni a bátor és harcias újságíró lelkiismeretét és azt a nemes felháborodást, amely a Soroca-i tragédia egyetlen vádlottjának cikkeit jellemezte.

★

De ha a kormány politikai szempontból azt látja szükségesnek, hogy a Dnyeszter-parti tragédia csupán egy vádlottat termeljen: Mikes Imrét és ha a közvélemény megdöbbenését a január nyolcadiki éjszaka miatt ily bűnbak-kereső módon látja szükségesnek levezetni — a peres eljárás még nem ítélet és mi csak azt kiálthatjuk oda a kormány felé, amit egykor a Sans-Souci-i molnár kiáltott oda Nagy Frigyes német császárnak: — Vannak még bírálók Berlinben!

Illetve Romániában.

A cikk, melyet a kormány inkriminált és melyet az alarm-törvény büntetővel akar megtorolni, a legpontosabb adatok alapján íródott. Ezeket az adatokat és dokumentumokat Landau dr. kamrai képviselő bocsátotta Mikes Imre rendelkezésére a per vádjává tett cikkben leközlött fényképekkel együtt.

Az összes adatokat és fényképek egy részét a dráma minden tényálladékaival együtt leközlte az ország valamennyi haladó szellemű lapja. A leközlött adatokhoz fűzött megállapításokat nem különbözték a többi lapok megállapításaitól és például az ország két legnagyobb román napilapja, a Dimineata és az Adeverul

nyelvezetileg még erősebben ismertette a Soroca-i tömeghalált, mint Mikes Imre.

— Szervezett és előre megfontolt tömeggyilkosság történt... — írta szószert az Adeverul.

Igy és hasonló hangnemben komment-

Magyarország nagyarányú utazási és devizakedvezményeket ad a külföldi kereskedőknek

Budapest, január 21.

A magyar kereskedelemügyi minisztériumban ma, csütörtökön, nagyszabású értekezletet tartanak, amelyen megtárgyalják az idegenforgalom szabályozására vonatkozó összes fontos kérdéseket. A budapesti lapok értesülése szerint valószínű, hogy a kormány a külföldi kereskedők és turisták érdekében merészen utazási kedvezményeket és devizakönyvitéseket léptet életbe.

Az utódállamok közül különösen Ro-

Magyar mánás és osztrák feltaláló utja a sztratoszférába

Budapest, január 21.

Gróf Zichy Tivadar, ismert urvezető, a magyar mánásvilág egyik legnépszerűbb alakja, megállapodást kötött Braun János osztrák feltalálóval, hogy kíséretében rövidesen felrepül a sztratoszférába. A repülők egész utjuk tartama alatt, szikratáviratilag összeköttetésbe maradnak a földdel, hogy az izgalmas repülés részleteit a nagy adóállomások közvetítésében minden rádióhallgató élvezhesse.

A merész vállalkozók Piccard módjára ugyancsak ballonnal ohajtanak az eddig

Tovább folyik a Zeileis-háború Temesváron

A temesvári orvosi kamara szerint kuruzslás a Zeileis-módszer

Temesvár, január 21.

Amikor a temesvári ítélőtábla mellett működő közigazgatási bíróság ítéletet mondott a Wachsmann Alvin dr. és Szana András dr. temesvári orvosok által üzembe helyezett Zeileis-gepek fölött, mindenki azt hitte, hogy ez a különös pör végre eljutott az utolsó fejezetéhez. A temesvári Zeileis-pör azonban újult erővel folyik tovább, ezúttal egy másik fronton.

Bár a temesvári ítélőtábla közigazgatási bíróságának ítélete teljes mértékben rehabilitálta a két kisebbségi orvost és az újfajta gyógymodort, Wachsmann dr. és Szana dr. ellen a hajsza tovább folyik.

Egy elkeseredett betétes Berkovitz bankár fejéhez vágta a hamutartót

Bukarest, január 21.

Csütörtökön délelőtti izgalmas esemény játszódott le Bukarestben, a kényszer-egyezséget kért Berkovitz-bankház igazgatói fogadótermében.

A kora délelőtti órákban a vezérigazgatói teendőket végző Eli Berkovitz előszobájában egy nő jelentkezett, aki Florica Alexandrescu-Marc, volt bukaresti színésznőnek mondta magát és ragaszkodott ahhoz, hogy elrekedt betéte ügyében föltétlenül beszéljen a vezérigazgatóval.

Az agresszív fellépésnek meg is volt az

tálatka a többi lapok is a megrendítő tragédiát. Felháborodott és megdöbben hangú cikkekkkel volt tele napokon keresztül az ország sajtója. És a kormány ez ügyben — melynek vizsgálata még távolról sincs befejezve, mely csak holnap kerül egy audiencián a király elé és a melyet az ellenzék a parlament nyilvánosságára előtt fog minden részletében tárgyalni — Mikes Imre előtt már is meg akarja nyitni a börtön ajtaját.

Ha bűnbak kell — hát legyen.

De legalább több türelemmel, több óvatossággal és több ravasszággal keressék ki azt a bűnbakot. És alkalmazzanak célravezetőbb fegyvereket is. Mert a börtön ugyan sok mindenre jó lehet, de a felelősségerzet, lelkiismeret és bátorság elnémítására alkalmatlan.

A legalkalmatlanabb.

Farkas Aladár.

mániából növekszik az érdeklődés Magyarországot iránt, mert az árnivellálódás következtében Románia igen vásárlóképes lett a magyar piacokon. Ennek a körülménynek tulajdonítható az is, hogy több erdélyi, bánáti és bukovinai közgazdasági testület felkérte Magyar Pált, a budapesti nemzetközi vásár alelnökét, hogy romániai előadókörúton ismeresse a magyar viszonyokat és elsősorban azokat a lehetőségeket, amelyeket Románia számára a magyar export és import jelentene.

elérhetetlen magasságokba hatolni. Eltérés csak ott mutatkozik, hogy a ballon gondolatját merően új elvek alapján konstruálták meg s

céljuk elérése után, a ballonra szerelt automatikusan kinyíló ejtőernyő segítségével térnek vissza a földre.

A repülők legkésőbb négy hét múlva indulnak s minden reményük megvan arra, hogy a fennálló sztratoszférarekordot is túlszárnyalják.

Annyit mindenesetre leszögezhetünk, hogy komoly tervről és nem arisztokrata viccéről van szó.

és eljutott a temesvári orvoskamara elé is. A temesvári orvoskamara szerdán délután foglalkozott a sokat vitatott sorsu Zeileis-gepek ügyével és hosszú viták után arra az álláspontra helyezkedett, hogy

az ilyen magasfrekvenciájú rezgéssel működő gép használata az orvosi gyakorlatban: kuruzslás.

Annak ellenére, hogy a temesvári orvoskamara ilyen megbélyegző határozatot hozott, a két orvos nem szüntette be a Zeileis-féle gépekkel való kezelést és arra az álláspontra helyezkedett, hogy az orvoskamara döntése ellen tiltakozni fog a közegészségügyi minisztériumnál.

eredménye, mert hosszas akadékoskodás után ugyan, de mégis beengedték Eli Berkovitzhoz.

A volt színész először csendesen, majd egyre hevesebben vádolta az igazgatóságot azzal, hogy betétjét részben, esetleg egészben elvesztette. Eli Berkovitz a szokásos szövegekkel mentegődött és igyekezett megnyugtatót az egyre izgatottabban viselkedő hölgyet, végül azonban ő is elvesztette a türelmét és erősebb hangnemet használt.

A színész erre egészen kikelve magából, felragadta a bankár íróasztalán heverő nehéz fém tintatartót és teljes erejéből az Eli Berkovitz fejéhez vágta.

Eli Berkovitz az utolsó pillanatban szerencsére kissé félre kapta a fejét és így a súlyos hamutartó csak könnyebb sérüléseket okozott.

A beroanó bankszolgák természetesen nyomban lefogták az elkeseredett betétest, akit a rendőrség előzetes letartóztatásba helyezett.

FÁJDALOMNÉLKÜLI EMÉSZTÉS

Ha emésztése nem kifogástalan, ha az étkezések után gyomorlájása van, szedjen Magnesia Bisurata. A gyomorbetegségeknek oka legtöbb esetben a gyomorsav túltengése és, ha rendes emésztést akar, a gyomorsav túlságos képződését kell megakadályoznia. Az olyan alkalikus só, mint a Magnesia Bisurata, tehát minden-keppen ajánlatos, mivel nemcsak, hogy semlegesíti a gyomorban levő savat, hanem egyben megóvja a gyomor érzékeny nyálkahártyáit a túlságos sav káros behatásaitól. A Magnesia Bisurata, mely minden gyógyszerárban kapható, utólrhetetlen gyógyszer a savanyu felbőffő-gésnek, gyomorégésnek, széllejlődésnek és minden másfajta rendellenességnek. Kapható gyógyszerárakban és drogériákban.

Bírságoffenzíva a közbirtokosságok ellen

Csikszereda, január 21.

A napokban számoltunk be arról, hogy adóeltérő címén a gyergyóditrói közbirtokosságot kilenc millió bírsággal sújtották. Erre a bírságra most ráduplázott a csikszeredai pénzügyigazgatóság: megpótolta a bírságot újabb hat millió 700 ezer lejjel. Egy hét leforgása alatt tehát a gyergyóditrói közbirtokosságra összesen 15 millió 700 ezer lej bírságot róttak ki. Olyan összeg ez, aminek a kifizetése végleg megpecsételheti a különben elég gazdag ditrói közbirtokosság sorsát.

Munkatársunk érdeklődött a pénzügyigazgatóságnál a horribilis pénzbírság okáról s ezt a felvilágosítást kapta. A közbirtokosság két évi fajutlékát az Ofa cégnek adta el. A szerződés szerint mindenféle illetéket és adót a cég köteles fizetni. A cég azonban semmiféle illetéket nem fizetett, sőt még a szerződéseket sem bélyegeztette felül. A pénzügyigazgatóság feljelentés nyomán szerzett tudomást a dolgról és vetette ki a bírságot — a közbirtokosságra. A cég ellen is foglaltást rendelt el 4 millió erejéig. Ha ezt a négy milliót be tudja hajtani, úgy leírja a közbirtokosság bírságából. Különben mind a közbirtokosságnak kell megfizetnie s aztán pereskedjék ő a céggel, ha a szerződést érvényesíteni akarja.

Hát így bánnak el a közbirtokosságokkal.

Ezzel kapcsolatban közöljük azt, hogy a karcfalvi közbirtokosságot 950 ezer lej bírsággal sújtották s egyben még egész sereg közbirtokosság ellen indították meg a vizsgálatot. Nagyon itt van az ideje annak, hogy az a bizonyos szindikalizálás megtörténjék. Ha a huza-vona még sokáig tart, végül nem lesz mit szindikalizálni.

Felhívás

az erdélyi és bánáti összes nyugdíjgyesületekhez!

Kolozsvár, január 21.

Miután a kormány f. hó 24-én d. e. 10 órára a kolozsvári városháza dísztermében engedélyezte az országos nyugdíjas találkozó kongresszust, melyet az alábbi közölt tárgysorozattal tartunk meg, felkérem az összes megyei és városi egyesületeket, hogy ezen kongresszuson legalább két delegálttal képviseltesék magukat.

A megyei egyesületek megbízottai a vármegyékük összes nyugdíj sérelméről egy részletes memorandumot hozzanak magukkal, hogy azt a kongresszus elé terjeszthessük. Csatlakozásukat táviratilag is bejelenthetik.

Tárgysorozat:

1. Elnöki megnyitó.
2. A gyűlés megalakulása.
3. Az alapszabályok tárgyalása.
4. Tisztviselőkar végleges megválasztása.
5. A nyugdíjasok helyzetének minden szempontból való megvitatása.
6. Esetleges indítványok.
7. Elnöki zárszó.

Az erdélyi és bánáti Nyugdíjas Szövetség elnöke

Pop Valér

nyug. kormánybiztos.

— Voicu Nitescu a Banca Nationala jogtanácsosa lett. Megbízható forrásból származó értesülésünk szerint Voicu Nitescu brassói ügyvéd, volt pénzügyminiszter Bukarestben kinevezték a Banca Nationala jogtanácsosává. Voicu Nitescu már el is költözött Bukarestbe.

Asíra (Apolló) Mozdó BRASSÓ

Még csak ma és holnap, január 21-én és 22-én, fut a szezon legjobb vígjátéka:

Jöjjön hozzám randevura

Főszerepben: Lucie English, Szűke Szakáll, Fritz Schulz, Ralp Artur Roberis.

Jön: Merényilel az Orient-Express ellen.

FEJSZÉVEL VERTÉK AGYON...

Megdöböntő részletek az újabb bukaresti kettős gyilkosságról

Bukarest, január 21.

Telefonjelentés alapján már beszámoltunk arról a borzalmas rablógyilkosságról, amelynek szintén két áldozata van.

A Grivita-uti vérengzés tetteseit még nem sikerült a rendőrségnek kinyomozni

és a bukaresti alvilág apacsa máris újabb rémtettelt adott életjelt magukról. A Stirbey Voda 94 számú ház — ahol a megdöböntő újabb gyilkosság történt — Bukarest egyik legcsendesebb negyedében fekszik. Az előkelő épület előtt hatalmas csöndület.

Rendőroket kellett kivezényelni.

akik a tömeget visszaszoríták a gyilkosság színhelyéről. A bukaresti publikum alig egy félórával a gyilkosság felfedezése után szinte érthetetlen módon már értesült az újabb bűntényről és még

a késő esti órákban is százzal számra álltak körül a házat az érdeklődők.

A központi rendőrség bünygyi osztá-

a nyakán egy borzasztó vágás,

olyan, amely a fejet szinte teljesen elválasztotta a törzstől.

Tíz percnyi vizsgálat elegendő volt arra, hogy a bünygyi osztály emberei megállapíthassák, hogyan történt a vadállatias kegyetlenséggel lefolytatott vérengzés.

Két bűnjet mindent megmagyarázott:

Az előszobában megtalálták azt a fejszét, mellyel a bűntényt végrehajtották. Az iránt sem lehetett kétség, hogy kik voltak a borzalmas gyilkosság elkövetői: Az ebédli asztalon egy tintaceruzával írott cédula feküdt,

egyszerű paraszti írás:

ne keressetek, mi vagyunk a gyilkosok,

pénzt nem találtunk.

És az aláírás: Vasile és Eugenia.

HOGYAN TÖRTÉNT A GYIL-

KOSSÁG?

A hálószobában a megvetetlen ágyak

mellett a hétfő reggeli román lapok fe-

Az áldozatok

lyát reggel kilenc órakor értesítették a Stirbey Voda-utcai drámáról. A szomszédok, akiknek feltűnt, hogy az öreg Dumitrescu vezérigazgató lakásában feltűnő, szinte kísérteties csend uralkodik, telefonáltak a kerületi rendőrszekción. Onnan egy komiszár érkezett, aki rövid gondolkodás után felnyitotta a lakás ajtaját és aztán lélekszakadva telefonált a bünygyi osztály vezetőjének.

— Rémes gyilkosság történt...

A HOMLOKA BE VOLT ZUZVA

A rendőrségről maga Marinescu ezredes, a bukaresti prefektus sietett a gyilkosság színhelyére. A bünygyi osztály részéről Franculescu felügyelő, míg az ügyészség részéről Codin Stefanescu vizsgálóbíró kísérték a rendőrprefektust.

Az épület harmadik emeletén a kerületi szekció főnöke halálsápadt arccal várta a rendőri bizottságot.

A látvány, mely a következő pillanatban a bizottság tagjai elé tárult, valóban olyan volt, mely még a legedzettebb idegű embert is megviselhette.

Az áldozatok.

Az ebédli ajtajánál feküdt Dumitrescu minisztériumi vezérigazgató fiatal Luci nevű leánya.

A homloka teljesen be volt zúzva, az arcára már rászáradt a megolvadt vér. Egy hálóing volt csupán rajta.

A másik szobában, a zongora mellett feküdt az öreg Anghel Dumitrescu,

valami iszonyatos ütéstől teljesen szét volt rombolva a koponyája és ezenkívül

küdték, ami azt bizonyítja, hogy a gyilkosság még hétfőn a délelőtti órákban történt

és a gyilkosoknak így alapos egérutat sikerült nyerniük.

A bünygyi osztály emberei az irtózatot gyilkosságot így képzelik el.

A vezérigazgató cselédje vasárnap este felengedett magához egy bukaresti apacsot,

aki az éjszaka folyamán rábeszélte, hogy gyilkolják meg és rabolják ki az öreg minisztériumi vezérigazgatót és leányát. Reggel tíz óra felé

valami ürüggyel kihívták a vezérigazgató leányát

a hálószobából. Amikor a szerencsétlen fiatal nő az ebédlibe ért, a gyilkos felémelte a fejszét és

egyetlen irtózatot csapás elegendő volt

arra, hogy az áldozat elterüljön a földön.

Az öreg ur a zuhanásra figyelmes lett, kinézett az ebédlibe és amikor látta, hogy milyen irtózatot jelenet játszódtott ott le,

már menekülni akart...

berohant a szalonba, de a gyilkos a borzalmas fegyverrel utolérte és ugyancsak egyetlen csapással végzett

másik áldozatával is...

A nyomozás megindult. Tekintve, hogy minden jel arra vall, hogy tényleg a minisztériumi vezérigazgató cselédje részes a gyilkosságban, így lehetséges, hogy a Stirbey-Voda utcai gyilkosság tetteseit hamarabb megtalálja a rendőrség, mint a Grivita-uti gyilkosokat...

Hozzászólás

Nyílt harc a katolikus Státus ellen

Husz év óta vagyok státusgyűlési képviselő és 14 év óta XV-ös bizottsági tag, de nem láttam még a státusgyűlés tagjai között akkora izgalmat, mint a novemberi gyűlés idején. Már az uton, a vasútvonalak kereszteződési pontjain kezdődtek el a hírek, hogy nem lesz státusgyűlés, mert a kormány letiltotta annak megtartását. Kolozsvárt már azt beszéltek, hogy a státust fel akarják oszlatni; hogy kormánybiztos veszi át ideiglenesen a vagyon és az iskolák adminisztrációját; hogy a vagyon nagyobb részét az állam foglalja le, mint a kolozsvári egyetem tartozékait, a kisebb részt meghagyják ugyan a püspök kezén, de hatályos állami ellenőrzés mellett. A státusgyűlés előtti éjszaka aztán egy újabb sürgöny jött Bukarestből, amely engedélyezi a gyűlés megtartását, de előre kiköti a hozandó határozatok érvénytelenségét. Mikor ennek kora reggel híre futott, megkönnyebbülés szállt a lelkekre.

Ezt a váratlan fordulatot Cisar bukaresti érsek eszközölte; személyes közbenjárásával sikerült Jorga miniszterelnököt rábírnia, hogy legalább a gyűlés megtartásának ne állja útját. Így november 19-én mégis csak megtartották a gyűlést.

Joggal teszi fel a kérdést az erdélyi kisebbségi közvélemény: honnan ez az egész státusellenes hajsz, üldözés?

A kolozsvári egyetemen, annak nevelésügyi tanácskén van egy erdélyi tanár, aki író is egyúttal. A neve: Onisifor Ghibu. Ghibu ezeltől tíz évvel tudományos kutatásainak tárgyául, nem tudom, szerencsénkre-e, vagy szerencsétlenségünkre, — éppen a katolikus státus választotta. Mélyrehatóan kutatta státusunk múltját és jelenét. Ami 1866. óta írásban megjelent a státusról, de főleg a státus ellen, azt ő mind áttanulta, feldolgozta, újságcikkekben, röpiratokban, egész könyvekben. De, bár sokat olvasott, sokat tanult, mindent mégsem tanult meg. S éppen ez az egyik hibája: a másik az, hogy nem maradt meg az írói asztalnál, hanem egy merész ugrással felcsapott politikusnak is, feledve, hogy az elgondolás és a kivitel, az írói fantázia és a politikai realitás között még egy hosszú, tekervényes út van, amelyen a számító és talán biztos lépésekkel halad, az ideologizáló katedrai tudás azonban minduntalan elcsuszlik.

Ghibu, az író, kifejtette, hogy a státusnak nincs és nem volt soha államilag jóváhagyott szervezeti szabályzata, következésképpen nem jogi személy; hogy a státus kezdett óta (1875-től) egy türt intézmény, s mint ilyen, felosztható a román kormány által; hogy javainak egy jó része, főleg a gimnáziumokat fenntartó tanulmányi alap, nem erdélyi egyházmegyei katolikus vagyon, hanem erdélyi országos főiskolai célobagyon, amelyet a román állam konfiskálhat. A politikus pedig le is vonja rögtön a következtetést és felszólítja a kormányt, hogy a státust oszlassa fel; a tanulmányi alapot adja át a kolozsvári épületekkel együtt az egyetemnek, mint a régi Báthory-féle főiskola jogutódjának, (ez is mekkora tévedés!); a többi vagyont, az egyes alapok céljainak megfelelően, vegye állami kezelésbe; végül mondasson a pápa által is a státus felett megszüntető ítéletet.

Ghibunak, az írónak, felelni fog a státus nemsokára, nyomtatvánnyal; a politikusnak pedig részben már felelt is a kormány azzal, hogy sem a státust nem oszlatta fel sem a vagyont nem kobozta el azonnal; de az igazi feleletet majd, ha csakugyan rákényszerít a szükség, 400.000 katolikusnak Európát betöltő jajkiáltásában fogja megkapni. Amire a pápai szék fog legelőbb felfigyelni.

Ghibu tehát, mint író és mint politikus is csalódni fog. Mert, ha nincs is a státusnak jóváhagyott szervezeti szabályzata, de van újabb, 60 évre terjedő önkormányzati élete és zavartalan birtoklása. Igaz, voltak a magyar érában is írók, (br. Forster Gyula, Csorba Ferenc), akik vitatták a státusi önkormányzat jogalapját, s akiket most Ghibu ellenünk használ fel ütköztetőül. Igaz, voltak magyar kultuszminiszteri leiratok, amelyek szükíteni szerették volna autonómiánkat, bizonyos tulzó, jogkörbővítő igazgatótanácsai törekvésekkel szemben, — mindazonáltal soha kétségbe nem vonta senki létünk, önkormányzati életünk jogalapjait. Arról eshetett szó, folyt is vita, hogy mekkora terjedelmű a státus hatásköre a vagyonkezelés, valamint az iskolák körül, — azt azonban nem merte senki mondani, hogy a királynak, mint főkegyurnak tudta és beleegyezése nélkül, tehát törvénytelenül adminisztráljuk ugy a saját, mint a gondjainkra bízott alapítványi vagyont.

Ghibu a főkegyuri jogot nem ismeri. Ez az ő, egyébként gazdag státusi ismereteinek Achilles-sarka.

Az erdélyi katolikus státus vagyoni és iskolai önkormányzatának jogalapja egy megdönthetetlen közjogi elven és egy közismert főkegyuri tényen nyugszik.

A közjogi elv az, hogy az apostoli magyar király, mint a magyar katolikus egyháznak s így az erdélyinek is legfőbb kegyura, jogosítva volt törvényerejével püspökségeket alapítani, a meglevőket részekre osztani, javadalmaikkal együtt; a megürült s a koronára visszaszállt egyházi javakat újra adományozni, de kizárólag csak katolikus vallási és iskolai célokra. Így kapja a balázsfalvi gör. kath. egyházmegye 1736-ban III. Károlytól a balázsfalvi Korona-uradalmat, a nagyvárad gör. kath. püspökség pedig 1776-ban M. Théréziától a latin püspökség törzsvagyonából kiszakított belényesi erdőségeket, melyeknek mai értéke felbecsülhetetlen.

A főkegyuri tény pedig az, hogy M. Thérézia, mint főkegyur, kath. vallási és iskolai javakból, továbbá kincstári járulékokból újabb alapokat és alapítványokat létesített, s ezeket megtámadhatatlan jogerővel az erdélyi latin kath. egyházmegyeinek adományozta, a kezelést a *Catholica Commissio*-ra bízva. Az apostoli királyi és főkegyuri jogutód 1873-ban az említett javakat a belőlük fenntartott intézetekkel együtt, kezelésre és gondozásra átadta a katolikus státusnak, jóváhagyólag tudomásul véve még 1867-ben a felterjesztett státusi szervezetnek a státusgyűlés szerkezetére vonatkozó pontjait. Az autonóm hatáskörnek pontos és részletes megállapítása a leiratban későbbi időre halasztott. Hatáskört tehát 1873-ban a státus csak akkor kapott, mint a mekkorával a *Gubernium* kebelében működő *Catholica Commissio* birt. A teljes autonóm hatáskörnek megállapítása fontos okokból halasztott el a főkegyur által azon időre, mikorra a kormány is elkészül az országos autonómia tervezetével, nehogy ennek a külön, előre megállapított erdélyi autonómjogok prejudikáljanak.

Közismert okokból az országos autonómia nem létesülhetett s így hatásköre sem volt megállapítható a mai napig. A státus iskolai önkormányzata azonban ennek dacára részletes szabályozást nyert az 1893-iki hatásköri szabályzatban; vagyonkezelési jogkörét pedig 1915-ben, a szintén főkegyurilag jóváhagyotti szabályzat állapította meg.

Tények ellen mit sem ér az üres beszéd.

A státus mai formájában, mostani szerveztségében is 60 éves. Több százados fejlődésnek ezen új periódusa egy valóságos élő joggyakorlat, szentesítve az apostoli magyar király, mint főkegyur által, évről-évre mindannyiszor, valahányszor a főkegyur az eléje terjesztett státusi számadásokat és költségvetéseket approbálta.

A státus tehát a saját javait, a gondjaira bízott alapokat és alapítványokat, valamint az intézeteket, érvényes jogosítványok, királyi és főkegyuri rezolúciók alapján kezeli és kormányozza; s akár van, akár nincs ezideig kodifikált és államilag jóváhagyott szervezeti szabályzata, de van törvényes jogalapon nyugvó, főkegyurilag tudomásul vett, joggyakorlat által szentesített és szabályozott életmódja, melynek fontosabb mozzanatait a főkegyur 50 éven át kifejezetten is approbálta, iskolai és vagyonkezelési jogkörét rendszeres szabályzatokban írta körül.

És ha most azt kérdi valaki: jogi személyiség-e a státus és mikor lett azzá, a felelet egyszerű és világos:

A státus ugy éllam-, mint kanonjogilag jogi személy volt kezdett óta. Kifejezetten és a szó legszorosabb értelmében 1848-ban lett egyházi jogi személy, mikor Kovács Miklós püspök, az elnökle alatt tartott státusgyűlés által megalkotott szervezeti szabályzatot elnöki enunciacióval elfogadottnak nyilvánította ki. Ugyanezen szabályzatot az 1866-iki státusgyűlés magáévé tette szövege szerint Fogarassy Mihály püspök elnökle alatt. Államjogilag pedig, szigorú forma szerint, 1867, illetve 1873-ban lett jogi személyiség, amikor I. Ferencz József főkegyuri jogán az elébe terjesztett szervezeti szabályzatnak a szerkezetére (a státusgyűlés megalakulása) vonatkozó pontjait jóváhagyólag tudomásul véve, ezen gyűlésnek, illetve a kebeléből megválasztott igazgatótanácsnak egyidejűleg átadta a *Catholica Commissio* egész ügykörét az alapítványi javak részint közvetlen, részint közvetett kezelésével és az iskolák adminisztrációjával együtt.

Mind ezekből következik, hogy, mivel Magyarországon jogállam, ahol a törvény az igazi uralkodó, katolikus testvéreimnek nem szabad aggodniuk a rájuk erőszakolt küzdelem végső sikere felől.

És ha újra kérdem: szerencsénkre történt-e, vagy szerencsétlenségünkre státusi életünk mélyén az egész Ghibu-féle szellemi buvázkodás, — azt kell a leghatározottabban felelnem: szerencsénkre. Először, mert eddig soha nem tapasztalt fokban erősödött meg mind a 400.000 erdélyi katolikusban a státushoz való hagyományos ragaszkodás; másodsor, mert alkalmul szolgált arra, hogy ősi szép intézményünknek múltját és jelenét, érdekes jogtörténeti fejlődését jobban megismerjük, mint ahogy, sajnos, eddig ismertük.

Dr. Fejér Mihály

— BARÓ KRAFFT-EBING VILAGHIRÓ KÖNYVE: „Psychopathia Sexualis” teljes szövegű magyar fordításban, jó kiállításban, ismét kapható. A hatalmas, lexikonalakú kötet rövid ideig még a szennázációnal olcsó le szállított áron, 163 lejért rendelhető meg könyvosztályunkban. — Az összeg előzetes beküldése esetén portmentes szállítást.

Telefon 145 **Redoute Mozgó** BRASSÓ

Ma csütörtökön utoljára: **Ít a tavasz** (FRÜLINGANKUNFT)

Gyönyörű kiállítású operette

Holnap, pénteken Premier! Verneuil világhírű vígjátéka:

„MEINE COUSINE AUS WARSCHAU“

Noti Károly átdolgozásában:

„Kipróbálom az uramat“

A világ legsodásabb vígjátéka filmre átdolgozva, amelyben nem kisebb sztárok mint: Liane Haid, Tala Birell, Szöke Szakáll, Fritz Schultz és Huszár Puffi viszik a főszerepet.

Hírek

Hivatalos nyilatkozat a Filoméla-ügyről

Bukarest, január 21.

Ma délelőtti Ottescu belügyi államtitkárság és Cristescu sziguranca-igazgató nyilatkoztak a sajtónak a konstancai „Filoméla” hajó tejtélyéről. Eszerint a hajó utasai George Arritonowot, nem pedig a hogy előbb tévesen jelentették, Agatiowot akarták elrabolni. Ez az Arritonow, aki az Agabekow nevet is használta, régebben az orosz GPU szolgálatában állt, onnan azonban kilépett s előbb Párisban, majd Berlinben élt emigrációban. Berlinben két könyvet is megjelentetett, amelyekben mindazt leplezte, amit tíz év alatt a GPU-nál tapasztalt. A szovjet emigráció indexre tette és mostani elraboltatásával tulajdonképpen ezt az árulását akarták megbosszulni. Arritonowot egy Le Coque nevű francia csalta le Konstancaig, ahol azután az utolsó pillanatban sikerült a bandát ártalmatlanná tenni. Ennek a Le Coquenak Párisban kis szállodája van, rendszeresen oda csalta az orosz emigránsokat, akiket azután kiszolgáltatt a GPU-nak, amelytől fizetést húzott.

— Napokig feküdt az éhségtől és fagyától eszméletlenül egy elhagyott öregasszony. Marosvásárhelyről jelentik: A város egyik szegényes külvárosában, az úgynevezett Hidvégén, egy kis agyagkunyhóban eszméletlen állapotban, csontfagyva találták meg a földön György Lajosné hatvanéves öregasszonyt. Kórházba szállították, ahol hosszas életrekeltegetés után magához tért. Elmondotta, hogy már hosszabb idő óta egészen fűtetlen szobában élt. Az utolsó napokban még száraz kenyeret sem evett. Annyira legyengült és összeaszott, hogy éleibenmaradásához kevés a remény.

— Tavaly augusztus óta nem kaptak fizetést a resiczai tanítók. Resiczabányai tudósítónk jelenti: Óriási elkeseredést idézett elő a resiczabányai tanítók körében, hogy a múlt év augusztus hónapja óta minden kérés, könyörgés, lótas-futás és kilencelés dacára még nem kaptak fizetést. A tanítókat, akik eddig hiteltől és kölcsönöktől tengették valahogy életüket a fél év óta tartó fizetéstelenség olyan nagy nyomorba és nélkülözésbe juttatta, amit már tovább nem képesek elviselni és szemérmes szegyenkezéssel takargatni. A kétségbeesett helyzetbe sodort tanítói kar most tiltakozó gyűlést tartott, melyen a sorsuk és helyzetük megjavítására szolgáló utolsó kísérlet módozatait beszélték meg s egyben élesen tiltakoztak a kormánynak a tanítósággal szemben tanúsított mostoha és elviselhetetlen bánásmódja ellen.

— Gyermektragédiák. Lugosi tudósítónk jelenti: Végtelen szerencsétlenségnek lett az áldozata Vecscháza községben Demele Ferenc hároméves kis leánya, aki játszóház közben szájába vett és lenyelt egy kétlejes pénzdarabot. A pénz megakadt a gyermek gégéjében, ahonnan nem sikerült eltávolítani. A szerencsétlen kis gyermeket halállal vívódó állapotban szállították kórházba operáció végett. — Tragikus gyermekszerencsétlenség történt Pojána községben is, ahol Munteanu Demeter földmives szintén hároméves kis leánya anyja távollétében felmászott a konyha tetejére, ahol egy hatalmas üst forró vizet elhelyezve. A kisleány véletlenül beleesett a forró vízzel telt üstbe és arcát, fejét annyira összeégette, hogy rövid szenvedés után meghalt. A később bázatéró szülők gyermeküknek már csak borzalmasan leforrázott holttestét találták. Az ügyészség a gondatlan szülők ellen az eljárást megindította.

— Üresen áll a kolozsvári főzsdepalota legnagyobb része. Tudósítónk jelenti: A közeli napokban ül össze a kolozsvári kereskedelmi és iparkamara igazgatótanácsa, hogy végrehajtsa azokat a módosításokat, melyeket a minisztérium előírt az 1932 évi költségvetésnél. Ezzel kapcsolatban meg akarják interpellálni a kamara vezetőségét az új bérpalota miatt, amely november elsején elkészült már, de a benne levő lakások, irodák és üzlethelyiségek ma is üresen állanak. Emiatt a várható deficit lényegesen nagyobbaknak ígérkezik, amelyre számítottak. Honnan fogja a kamara ezt a bevételi hiányt fedezni, az igazán rejtély, mert a kamarai tagok újabb megterheléséről a jelenlegi viszonyok mellett szó sem lehet. A kérdéssel kapcsolatban a kamara igazgatótanácsa ülése viharosnak ígérkezik. Itt említjük meg, hogy rövidesen megtartják a kolozsvári áruforgószke szokásos félévi közgyűlését is, amelyen megválasztják a választott bíróság új tagjait. A közgyűlés pontos idejét a főzsdevezetőség még a héten fogja megállapítani.

Hivatali helyiségében tartóztatták le egy aradi rendőrkomiszárt

Két év alatt elfelejtette visszaadni egy halálraítélő elkobzott pénzét

Arad, január 21.

Az aradi rendőrkészletben ma, csütörtökön délelőtti órákban meglepetést és kinos feltűnést keltett, hogy

Joanovici János komiszárt, a rendőrség bünygyi osztályának vezetőjét a törvényszék vádhatóságának határozata alapján letartóztatták és vizsgálati fogságba helyezték.

Joanovici komiszár ellen közel 2 esztendeje folyt a vizsgálat egy olyan visszaélés miatt, amelyet szolgálati helyiségében követett el. Még 1930-ban történt tudniillik, hogy elője került egy határátlépő, akinek motozásakor nemcsak határátlépő kobozta el, hanem a delikvens 1900 lej készpénzt is. A pénzt nem szolgáltatotta be, hanem megtartotta magának. Ez a stikli csak akkor derült ki, amikor a határátlépő kitöltötte a büntetését és ismét visszatért szabadságára. Miután pénzt

— Az angol és francia lapok kolonnás cikkeket írtak Miklós hercegről. Miklós herceg párisi útja élénk visszhangra talált a világsajtóban. Az angol és francia lapok naponként kolonnás cikkeket írtak Miklós hercegről, akinek romantikus házassága képezi most néhány napja a lapok főattrakcióját. A Daily News párisi tudósítója beszélgetett a herceggel, aki következetesen kitért házasságára vonatkozó válaszokkal. Csak sportkérdésekre válaszolt. A Daily News különben azt írja, hogy a herceg valószínűleg huzamosabb ideig marad Saveanu asszony társaságában a francia Riviérán.

A HALALGYAR TÖKÉLETESÍTÉSE

Ezt az urat Gerlichnek hívják és foglalozására nézve: fegyverkonstruktor. Irámaiban sikerült most neki a katonai fegyvert úgy tökéletesíteni, hogy a lövedék a legvastagabb falat, sőt a tank páncélját is átüti.

— Csőd helyett a halált választotta. Lugosi tudósítónk jelentése: Az általános gazdasági krízis súlyos anyagi válságba sodorta a lugosi város kereskedő társaságának egyik közületeiben álló tagját, Jurma István kereskedőt, akit a pangó üzletmenet és súlyos anyagi gondjai annyira elkeserítettek, hogy öngyilkosságra határozta el magát. Jurma tegnap üzlethelyiségének rájáróban egy zsinegre felakasztotta magát. Hozzáértőjeinek feltűnt a Jurma gyanúsán hosszú távolléte s utánamentek a raktárba, ahol a kötélen lógó szerencsétlen embert még idejében sikerült levágni és hosszas orvosi kezelés után életét visszatartani az életnek, amelyből nehéz gondolai miatt menekülni akart.

— Aki friss és egészséges akar lenni és nem akarja, hogy kemény legyen a szőke, folyton fájjon a feje és bőre tele legyen mindenféle pattanással, az igyék hetenként egyszer-kétszer reggelizés előtt egy pohár természetes „Ferenc József” keserűvizet. Közközhíreség szerint a Ferenc József vizet különösen a gyomor-, bél- és májbetegségek használják szívesen, mert ez minden kellemetlenség nélkül biztosan hat. A Ferenc József keserűvizet gyógyszerárakban, drogériákban és fűszerüzletekben kapható.

* BRASSÓI ORVOSI HIR. Dr. Popp János röntgenológus, kórházi főorvos, hat heti külföldi tanulmányutra utazott. (e)

— ELŐFIZETŐINK. ha akármilyen uton fizetést teljesítettek, kísérjük figyelemmel, hogy a címük feltüntetett lejárat legkésőbb 8 napon belül megváltozzék. Ezzel jelzi kiadónkunk azt, hogy a pénz rendben befolyt és helyesen lett felhasználva.

— Időjárásjelentés. Budapestről táviratozzák: A Meteorológia Intézet jelentése szerint lényeges változásra még mindig nincsen kilátás.

nem kapta meg, bűnvádi feljelentést tett Joanovici komiszár ellen.

Közel két évi huza-vona után végre szerdán az aradi törvényszék vizsgálóbírája is kihallgatta Joanovici komiszárt s a jegyzőkönyvük lezárása után jelentést tett az ügyészségnek, amely azonnal letartóztatási végzést hozott. A vizsgálóbíró azonban nem tartotta szükségesnek a rendőrtisztviselő őrizetbevételét, de az ügyészség felelősséget így mondotta ki ma délelőtti vádhatóság a döntő szót, amely Joanovici komiszárt vizsgálati fogságba helyezte. A határozat indoklása szerint súlyosbító körülménynek kellett betudni, hogy a visszaélés közhatóságnak követte el szolgálat közben.

Joanovici komiszárt a vádhatóság döntés alapján hivatali helyiségében tartóztatták le és onnan kísérték be a törvényszéki fogházba.

— A dicsőszentmártoni iparosok gyűlése. Tudósítónk jelenti: A dicsőszentmártoni iparosok, amely a régebbi időben egész Romániában az első között foglalt helyet, borzasztó helyzetben színlődik. Az iparosok száma az utóbbi időben egyharmadára apadt le, mert nem bírják a nagy adókat és a különféle taxákat fizetni. Eddig több mint 60 önálló iparos adta vissza engedélyét, a közönség is inkább kontárakkal dolgoztat, mert az olcsóbb és a kontár nem fizet adót. Azon a gyűlésen, melyet Elsässer Miklós pékmester, ipartestületi elnök vezetett le, tragikus jelentekben bővelkedett. Elsässer éles szavakkal ítélte el a patenta fixa bevezetését, melyet a kormány elhamarkodott intézkedésének tart. Követelte a gyűlés az adókulcs leszállítását a kereskedőknél 16 százalékról 12-re, az iparosoknál 12-ről 8-ra. Az elnök hatalmas beszéde után több iparos szólalt fel, kik mindannyian a teljes csődről számoltak be. A gyűlés tartalma alatt több régi iparos sirt, mert az utolsó időben a rettenetes gazdasági krízis életük eddigi munkáját teljesen megsemmisítette. Az iparosgyűlés határozatait memorandumba foglalva átadták a megye képviselőinek és szenátorainak, hogy az egyetemes iparosok, de különösen Dicsőszentmárton iparosainak sérelmeit a parlamentben szövegegyék. Ezen határozat elfogadásakor olyan hangok is hallatszottak, hogy az iparos csak addig számít embernek, míg lesz az arca előtt, azután figyelembe sem veszik a legközelebbi választásokig. Abban az esetben, ha rövidesen segítség nem érkezik, a dicsőszentmártoni piacon nagy tragédiák várhatók.

— Mi lesz a kolozsvári Szépművészeti Akadémia tanáraival és növendékeivel? Tudósítónk jelenti: Január elsejével, mint ismeretes, törvény után megszűntek a kolozsvári Szépművészeti Akadémiát. A valóságban sula alatt megszavazott törvény azonban nem tartalmaz semmiféle intézkedést arról, hogy mi történjék az iskola tanári karával és 80 hallgatójával, akiket tanév közben ért ez a váratlan rendelkezés. Emiatt a növendékeket, habár nagyrészüket egész évre kifizették már a tandíjat, az a veszély fenyegeti, hogy pénz nélkül az utcán maradnak tél derekán és ugyanígy semmi sem történik a tanári kar elhelyezésére. Pop Valér dr. és Stanciu Victor miniszterek megígérték ugyan, hogy a Szépművészeti Akadémia fennmaradását legalább a tanév végéig biztosítani fogják, de a valóságban az iskola helyzete ma éppoly bizonytalan, mint volt a törvény megszavazásakor. A kolozsvári mandátummal megválasztott parlamenti képviselők ebben az ügyben együttes akcióra készülnek a kormánytól, hogy a megszüntetett iskola növendékeit és tanárait helyezze el Bukarest, vagy Jasi hasonló tanintézetéinél.

— Családi dráma Budapesten. Budapestről jelentik: A Pongrácz-utca 17-ik számú házban Reinhard Ödön földművelésiügyi miniszteri tisztviselő tegnap este balcombián megsebesítette Liebe István lakost. Liebe felesége néhány héttel ezelőtt elhagyta az urát és Reinhardt-hoz költözött. A lakatos tegnap megjelent nálunk és késsel támadt Reinhardt-ra.

mire az revolverét használta. A vizsgálat megindult.

* KOMAROMY JÁNOS, Ordasok címen megjelent új regénye. Az örök magyar lázadók nagy történelmi regénye, a gályarabok szenvedéseiről, Buda vivásáról. Thököli felkeléséről, az eperjesi vérengzésről és Munkács bukásáról. A 340 oldalas könyv ára 143 lej. Kapható a Brassói Lapok könyvosztályában.

— Betegeshajlamu barátja gyilkolta meg Lukács Béla kispesti vendéglőst. Budapestről jelentik: A kispesti rablógyilkosság ügyében megindított nyomozás során egyre világosabban derül ki, hogy Lukács Béla vendéglőst egy betegeshajlamu fiatalember ölte meg, akivel a vendéglős intim baráti viszonyt tartott fenn. Ez a fiatalember az utóbbi időben zsarolni kezdte a magányosan élő vendéglőst. Lukács néhány héttel ezelőtt arról panaszkodott ismerőseinek, hogy százhatsvan pengőt, több ruhát és cipőt elvittek a lakásáról. A vendéglős emiatt nem tett feljelentést a rendőrségen, úgy, hogy valószínűleg látszik, hogy a pénzt és a holmikat betegeshajlamu barátja vitte el. A gyilkosságot különben Kenyeres Balázs professzor véleménye szerint nem revolverrel, hanem egy hegyes tárgyval hajtották végre, amellyel a tettes olyan erősen sújtott le Lukács fejére, hogy a koponyacsont azon a helyen valóságban szelénkokra tört. A nyomozás a tettes kézrekerítésére nagy erőfeszítéssel folyik.

Csakamájolaj a gyermekeknek kinszenvedés. A malátafor alakul Yemalt csemege. Egy doboz ára 37 lej.

— Súlyosan megvertek a rablók, mert nem találtak pénzt nála. Lugosi tudósítónk jelentése: Csaknem végzetes kimenetelű rablóátadás kalandban volt része Lugos egyik néptelen külvárosi utcáján Drinca György cipész munkásnak, aki az esteli órákban hazafelé tartott a kihalt utcán. Drinca egyszerre csak három gyanús külsejű emberrel találta szemközt magát, akik lefogták és pénz után kutattak, ruháit végigmotózták. Minthogy azonban a szegény susztárnál nem találtak öt lejnél többet, dühükben földre tiporák és kegyetlenül ütlegetni kezdték a szerencsétlen embert, míg végre a Drinca kétségbeesett segélykiáltásaira előlépett emberek közbejártak és ott hagyták áldozatukat és elmenekültek. A rendőrség bevezette a nyomozást.

— Maximált vendéglői árakat vezettek be Resiczabányán. Resiczai tudósítónk jelenti: A resiczabányai városi hatóság januártól kezdődőleg az összes vendéglőkben és éttermekben bevezette a maximális árakat, amelyeket az élelmiszerek piaci ára arányában állapított meg a következőképpen: Levesek: husleves első osztályú 4, másodosztályú 3 lej, csorba-leves első osztályú 6, másodosztályú 3 lej. Egy adag 12 lej, egy adag főzelék marhahús feltéttel 12—14 lej, egy adag főzelék sertés- és marhahús feltéttel 14—16 lej. Sülték: marhahús körítéssel 16—18 lej, sertéssült 14—20 lej. Főtt tészta adagja 5—6 lej. Borjupörkölt kis adag 7—9 lej, nagy adag 12—14 lej, marhapörkölt kis adag 7—8 lej, nagy adag 9—10 lej. Tojásétel két tojásból készítésű mód szerint 7—8 lej. A fenti árak a kiszolgálási díjakat is magukban foglalják. A városi hatóság szigorú rendszabályokat léptetett életbe a vendéglői maximális árak betartásának biztosítása érdekében.

— Marosvásárhelyi hírek. Tudósítónk jelenti: Az éjszaka folyamán Florea Márton közrendőr igazolásra szólított fel egy erősen berugott férfit, aki a rendőrnök nagyon durván válaszolt. Amikor a rendőr rendreutasította, az ismeretlen bicskát rántott elő és azt a rendőr hátába akarta szúrni. Csak nagynehézsen sikerült lefogni. Az éjjeli garázdálkodó Szász János szenttamási munkással azonos. — Scheffer Zsigmond fakereskedő feljelentést tett ismeretlen tettesek ellen, akik erdőszentgyörgyi erdőből hatvan ezer lej értékű fát lomtoltak el. — A szászregényi Takarékpénztár, amint arról már a B. L. beszámolt, a marosvásárhelyi törvényszéken kényszeregyezséget kért. A törvényszék elfogadta a kényszeregyezséget és ennek értelmében a betétesek három év alatt száz százalékosan visszakapják betéteiket, amelyeknek összege mintegy nyolcmillió. — Az itteni rendőrség letartóztatta Zaharescu Mihály zsebtolvajt, éppen abban a pillanatban, amikor a főtéren egy tárcát akart elemelni. — Nemes József a marosvásárhelyi petróleumgyár munkása belefutott az olajciszternába.

BRASSÓ „Modern Mozgó” Telefon 518

Ma csütörtökön még láthatja a varázsló zenéjű, káprázatos kiállítás

Strauss Oszkár

operett

„Lakodalmak Hollywoodban”

Magyar feliratok! Western-beszélőgép.

Holnap, péntektől!

HARRY PIEL

legújabb, legszenzációsabb, legizgalmasabb németül beszélő filmklagere

„Botrány az arénában”

Giurati és a fiatalok

Olaszországban sem fonják kolbászból a szövénny. Mussolini nyílt levele, amelyet Amerikához intéz és amelyben a szövetségközi adósságok teljes törlesztését ajánlja és követeli, nem a bőség jele és ugyancsak a krízis fokmérője, hogy az olasz fasiszta állam, amely eddig büszkén és fennén hirdette, hogy benne minden polgár munkát és így kenyeret talál, egyetlen év alatt majdnem hetven százalékos munkanélküliséget produkált. Tavaly télen Olaszországban hivatalosan 330 ezer munkanélkülit tartottak nyilván, az idén télen a munkanélküliek száma már a 900 ezer felé közeledik.

A fasiszta politikai pártja egységes és erős volt mindazideig, amíg ez a párt a párt tagjainak előnyöket és lehetőségeket nyújtott, de abban a pillanatban destruálódott, amelyben a párt katonáját is megfújta a gazdasági válság szellője. Olaszországban e pillanatban megvalult a párt falanxa, ami azt jelenti, hogy Olaszországban ma már a fasiszta pártokhoz tartozandóság sem ad teljes gazdasági biztonságot.

Hosszu hónapok óta folyik a belső harc és elégedetlenség, amelyet titkolni igyekeztek és szépitni próbáltak, de hiába. Mussolininek nyilván színt kellett vallania és színvallásának eredménye, hogy Giovanni Giurati, a párt mindenható titkára, lemondott, mert lemondott. A párt-titkárság Olaszországban a legnagyobb hatalom. A titkár rangban rögtön a duce és a négyes vezérő tanács után következik és így a titkár menesztése nemcsak személyi elégtelenséget jelent, hanem azt is jelenti, hogy a pártban magában reneszerváltozás készül. Giuratinak az volt a bűne, hogy a fiatalok szárnyát nagyon megnövesztette, még pedig olyannyira, hogy az öregek pártja hatalmában szinte megingott már.

A fiatalok pártját Giurati alapította és ebben a pártban nevelték fasisztává a 19-24 éveseket. Ebben a fiatal pártba mindenki beléphetett, aki belépni akart és akinek politikai felfogása és eddigi életének tisztessége ehhez a belépéshez jegyet adott. Ezzel szemben a komoly fasiszta pártba, az ország kormányát és kormányzását igazgató pártba 1926 óta tagot fel nem vettek, sőt éppen legutóbb ment határozatba, hogy a tagfelvételek további egy esztendőig, 1932. végéig szünetelnek. Így előállt az a helyzet, hogy amíg az öregek komoly pártja egyre inkább fogyott és csökkent, — az öregek hálnak és párt-tagokat néha ki is közösitenek! —, addig a fiatalok pártja számban egyre erősödött. Ez a radikális elemekkel kevert fiatalság, amelyet az új élet új színe ma még Olaszországban is megfest, kritizálni és bírálni mert, később önállósági és függetlenségi törekvéseket mutatott és legújabbban már oda merészkedett, hogy elmentálított azoknak a parancsoknak, amelyeket a központi párt titkársága kiadott. Giuratról Olaszországban azt mondják, hogy nem bánta, sőt akarta is ennek a fiatal csoportnak a megerősödését, mert maga Giurati is belső ellenzéke annak a központi pártnak, amely a megváltást csak hirdeti, de valójában, — kilencszázezer munkanélkülit és passzív kereskedelmi mérleget produkál.

Giovanni Giurati tehát az „utolsó pillanatban” menesztették és helyébe a titkári stálumba Achille Starace került. Starace ugynevezett békebeli fasiszta. Aktív katona volt, Trient organizálója és Mussolininek nem egyszer testét védelmező testőre. Kemény kezű ember.

Néhány hét alatt rendbehozta mindazt, amit Giurati másfél esztendő alatt destruált. Mindenekelőtt a fiatalok között tüttöt szét, a kinnél detronizálta a vezéreket és megfosztotta őket hatalmi hatásköreiktől. Visszaállította a tagfelvételt, úgy, hogy 1926. óta először most már ismét vesznek fel tagokat abba a fasiszta pártba, amely lassan-lassan egy kiválasztott kaszt pártjává zsugorodott. Ezzel a tagfelvétellel Starace az egyre jobban kitágult fiatalok pártjával szemben, számban is növelni akarja az összezugszorodott öregek pártját.

Giuratinak csápjai, úgy látszik, messze értek és úgy látszik, a fiatalsághoz tolódott potentátok száma is nagyon megnöhetett, amit a legjobban az bizonyít, hogy az új titkárnak 91 polgármestert is le kellett vallania és 14 kerületben fel kellett oszlatnia a pártvezetőségeket.

Mussolini sajtófőnökének, Ferettinek is menni kellett.

Ebből a nagy takarításból világosan kiténik, hogy a radikális fiatalság előtérre nem maradt elszigetelt mozgalom. Eredményei vannak ennek az előtérre és eredményei voltak Giovanni Giuratinak. Nagyon szép eredményei voltak, ha másfél esztendő alatt idáig elérkezett.

Egészen bizonyos, hogy a fasiszta párt radikális fiatalságának előre-örése idáig sem érkezik el, ha a gazdasági viszonyok Olaszország termelési struktúráját meg nem zavarják. Mussolini és vezérkara tagadhatalanul pompásan organizál és ami organizáló erejénél még fontosabb: nagyszerűen felismerte már évekel ezelőtt, hogy az önállóság adja a legbiztosabb gazdasági prosperitást. Mussolini tulajdonképpen nem csinált soha egyebet, mint hogy pontosan leutánozta a szovjet

politikai és gazdasági rendszabályait, — téves alapon. Ez a politikai és gazdasági terror még ma is változatlanul fennáll és ennek a terrornak köszönheti Olaszország, hogy a robbantó krízisben boldogulni eddig tudott.

Heroikus az a küzdelem, amelyet most is végig csinál, hogy kereskedelmi mérleget szabályozza. Tudott olyan erős kezű és tekintet nélküli lenni, hogy a behozatalt a havi átlagos 1300 millió liráról 750 millió lirára egyetlen év alatt lecsökkentse és tudott olyan politikus is lenni, hogy e behozatalt drasztikus csökkentés ellenére is, exportja nem zuhan ugyanilyen arányban. Még ma is 800 millió lira a havi export-érték, a tavalyi átlagos havi 950 millió lirával szemben.

Magától értetődik azonban, hogy ez a merev fasiszta-terror, amely kétségtelenül nem csak politikailag, hanem gazdaságilag is privilegizál, csak addig maradhat intakt, amíg csatlósait tényleges kedvezményekkel és előnyökkel tartja a pártban. Csak addig áll a blokk, a míg a blokkhoz tartozni üzlet. Mivel azonban a gazdasági összeomlás nem elszigetelt és a sokkal erősebb struktúrájú Amerikát, Franciaországot, sőt már Hollandiát és Svájcot is felborzolta, ez az olasz vaskéz sokáig szorítani nem tud. A radikális fiatalság mostani „lázongása” az első kísérlet volt, de — minden jel arra mutat! — nem az utolsó! (h.)

— A volt irodakisasszony csődöt kért egy aradi ügyvéd ellen. Aradról jelentik: A mai nyomorra és kétségbeesésre jellemző csődkére érkezett be az aradi törvényszékhez. A kérelmet Braun Gerda magántisztviselő adta be régi munkaadója egy aradi ügyvéd ellen. A kétségbeesett irodakisasszony 2500 lej követelésének kielégítésére csődöt kért főnöke ellen, aki ezzel az összeggel már egy év óta tartozott neki. A csődkérehez mellékelte még három bírósági végzést, amelyekkel azt akarta igazolni, hogy volt munkaadója teljesen fizetéseketlen s tőle csak a csődeljárás útján kaphatja meg követelését.

KINA HADAKOZNI TAVUL

Csihungcsong tábornok, a kínai gyalogság felügyelője, Németországba utazott hosszabb katonai tanulmányra.

— Kétévre ítélték az ujszentannai postamesternő férjét. Aradi tudósítónk jelenti: Az aradi törvényszék ma, csütörtökön hozott ítéletet abban a bűnperben, amelynek vádlottjaként Tandur Nicolae, az ujszentannai postamesternő férje s egyben a postahivatal dohánnyraktárának kezelője állott a bíróság elé. Az volt a vád eleme, hogy a gondjaira bízott dohánnyraktárból nagy összegeket sikkasztott. A bíróság beigazoltnak látta a vádat és a megterveztett tisztviselőt két évi börtönrre ítélte. Felesége, mikor meghallotta a súlyos ítéletet, ájultan esett össze az aradi törvényszéken s közel egy óra hosszat tartott, amíg sikerült magához téríteni.

— Kisküküllőmegyei hírek. Dicsőszentmártoni tudósítónk jelenti: Bajom és Bálnafürdő közötti országúton egy cigánykaraván megtámadta Kreitzer Johann szidve szász gazdát. A rablótámadás éjjel történt, melyből Kreitzer szerencsére ép bőrrel menekült meg. A rabló cigányok kézrekerítésére a csendőrség széleskörű nyomozást indított. — Gref Mihály, Weiss György és Barta Mihály szásznapási legények betörőbandát alakítottak. A csendőrség a legszorgosabb nyomozás dacára sem tudta kideríteni a környékbeli betörések tetteseit, míg tegnap éjjel, mikor Andris Mihály mogyorósi lakos házába betörték, a vélelennül arra cirkáló csendőrfőőr elfogta őket. Erősen megvasalva bezsárolták őket az ügyészséghez. — A dégi határban a járőkelők egy csoportfagyott férfihullát találtak. A hulla zsebeiben semmiféle irás nem volt, úgy hogy személyazonosságát sem lehetett megállapítani. — Az Országos Magyar Párt február 1-én Dicsőszentmártonban gyűlést tart, melyen gróf Bethlen György, Inczédy-Jocksmann Ödön és még néhány magyarpárti vezető is megjelenik.

— Megkezdik a tisztviselők és nyugdíjasok kifizetését. Bukarestből jelentik: A pénzügyminisztérium rendeletet adott ki, amelyben utasítja a pénzügyigazgatóságokat, hogy a tisztviselők és nyugdíjasok járandóságainak folyósítását kezdje meg. Értesülésünk szerint január 20-án a legtöbb helyen már meg is kezdődtek a kifizetések.

Vajjon mit szabad Nagybányán?

Baj van az alapszabályokkal, az engedelmekkel, a Sfatul fiókkal: mindennel baj van

Nagybánya, január 21.

A nagybányai Kereskedelmi Csarnok 1930 március tizedikén született, megkezdte működését ugyanezen év június nyolcadikán. Szegény sokat betegeskedett. 1931 október tizenötödikén amputálták és most meg fog halni.

A halál oka ismeretlen, de Nagybányán mindenki tudja. Az olvasó is rögtön tudni fogja.

Nálunk a jogi személy a születéstől a kereszteleig sok tortúrán megy át. A keresztlév nem is olyan egyszerűen csépe. Nemcsak közgyűlés kell a születésnél, de különböző engedélyek is kellenek. Alapszabály kell és az alapszabályt jóvá kell hagyni. A kenyérbélyeg-törvény két nap alatt elkészült, de az nem alapszabály. Egy ilyen alapszabály nagyon komplikált dolog, jól meg kell rágni, meg kell forgatni amíg Bukarestben ráütik a pecsétet és mehet.

Vissza is küldötték tavaly egyszer a Csarnok alapszabályait azzal, hogy nem jó. A Csarnok választott bíraskodni is akart. Ezt nem lehet. A Kereskedelmi Csarnok ne avatkozzék bele a bírói joghatóságba: a Csarnok csak kártyázzon és rendezzen teastéleket. Ez való a kereskedőnek és ez méltó a kereskedőhöz.

A nagybányai kereskedők meg is értették a minisztérium intencióját és törölték az alapszabályokból a választott bírósági passzusokat és elkezdtek fejezni és kártyázni. Ehhez jogot adott nekik a kolozsvári tartományi igazgatóság engedélye, amely kimondta, hogy addig, amíg a miniszter a módosított alapszabályokat visszaküldi, feltételeken működhetnek.

És ők működtek. Szerződést kötöttek az István szálloda bérleivel, (a szálloda városi tulajdon és bérbe van adva egy bérlő társaságnak, amelynek cégét Rumpold, Dumbroviannu et Co. név alatt tartja nyilván a cég hivatal), amely szerződés szerint kivesznek a szálloda emeletén egy néhány szobát és azt átalakítják és berendezik. A bérlők ezért a néhány szobáért a következő bért kapják: a szobáért évi 42 ezer lejt, a központi fűtésért évi 18 ezer lejt és ezenfelül a kártya járték netto bevételeiből a Csarnok huszonöt százalékos részt ad a bérbeadó társaságnak. A fogyasztás is a bérbeadóé.

Ment is szépen minden. Háromszázezer lejt gyűjtöttek össze maguk között a bankok, iparvállalatok és kereskedők és ebből az összegből ügyesen berendezték a Csarnokot. Bőrfotel is volt, hosszú posztós-asztal is, jó meleg is volt, a levegő sem volt füstös.

Az emberek a szálloda kávéházból, a tehetősebb és módosabb emberek, mind felszokta a Csarnokba. Beléptek tagnak és feljártak.

Az alapszabály azonban nem jött vissza. A Csarnok sürgette. Sokat sürgette a Csarnok, mert rendben akart már lenni azzal a jogiszemélyiséggel, amellyel mindig jó rendben lenni. Nagy protekciókkal is sürgették az alapszabályokat, de az mégsem jött vissza. A tagok jöttek, a pénz jött, jövedelem is jött, csak alapszabály nem jött. És lenni a kávéház nem ment.

Október tizenötödikén a vármegyei prefektus arra utasította a nagybányai rendőrséget, hogy azonnal csukja be a Csarnokot és pecsételje le.

A Csarnoknak nincs autorizációja, tehát nem működhet. A prefektura már elfelejtette, hogy ő kézbesítette a tartományi igazgatóság ideiglenes működési engedélyét. Nem is csoda, hogy elfelejtette: annyi munka van egy ilyen prefekturán és annyi bosszúság.

Lepecsételték a Csarnokot, amely egyébként is azt az információt kapta, hogy ügye rosszul áll: az alapszabályokat a miniszter nem hagyja jóvá.

Mit kell ilyenkor tenni? Az ember hamar átalakul Sfatul-fiókká. Nagybányán nyolc évvel ezelőtt volt Sfatul-fiók, de elaludt. Ezt fel kell támasztani. Fel kell támasztani, mert hála Istennek, egy ilyen Sfatulnak, amely már jó öreg intézmény megvan a maga alapszabálya. Azt annak idején ugyanolyan gyorsan megcsinálták, mint a kenyér-bélyeg törvényt.

Beadták hát a kérvényt, hogy tartánának egy közgyűlést, amelyen a Sfatul új vezetőséget választ. Régen beadták a kérvényt, de erre a kérvényre sem jött válasz.

Csodálatos: ha az ember adó-mérséklést kér, arra azonnal jön válasz, de ha alapszabályt akar jóváhagyni vagy gyűlésre engedélyt, arra nem.

Bár azt beszéljük, hogy a válasz megjött

A nagybányai kereskedelmi Csarnok nem bír megalakulni, de azért másfélig már működött

és a nagybányai rendőrségen fekszik, csak még nem kézbesítették. Nem sietnek kézbesíteni, mert nem nagyon kedvező a válasz. Sőt, egyáltalában nem kedvező: nem szabad gyűlést tartani a Sfatul nagybányai fiókjának.

Semmit sem szabad: választott bíraskodni nem szabad, Csarnokot fenntartani nem szabad, Sfatullá átalakulni szintén nem szabad.

Vajjon mit szabad Nagybányán?

Vajjon nyilvános kávéházban nyilvános haszár-játékot játszani szabad?

Biztosan nem szabad.

A kolozsvári törvényszék megtagadta a Hamangiu-sajtórendelet alkalmazását

Kolozsvár, január 21.

Beszámoltunk röviden arról, hogy Kertész Lászlót, a B. L. nagyváradi tudósítóját, Pop szatmári komiszárné ellen folyó peréből kifolyólag, a Hamangiu-féle rendeletre való hivatkozással, letartóztatják és közönséges fegyencnek Kolozsvárra kísérték. Mint utjabban értesülünk, a kolozsvári törvényszék megtagadta a Hamangiu-féle rendelet alkalmazását és Kertész László azonnali szabadlábra való helyezését rendelte el. A kolozsvári törvényszék intézkedése precedenst képez az újságírók ellen a Hamangiu-törvény alapján folytatott rendszeres hajszásban. A kolozsvári törvényszék elnöke kijelentette, hogy ő nem adott ki letartóztatási parancsot Kertész László ellen, csupán előállítását rendelte el.

Az ideális hashajtó a Dr. Bayer-féle

PURGEN

A református kórház-sorsjáték húzása

Kolozsvár, január 21.

A millióis főnyereményt a 140214 számú sorsjegy nyerte. — 3000 lejes nyeremények: 3883, 6047, 12754, 19456, 27108, 33393, 33527, 35959, 38265, 45571, 53576, 53842, 63529, 65227, 78584, 84207, 86863, 92940, 105543, 111413, 115968, 116584, 123816, 125849, 127421, 128272, 137917, 139788, 147726, 149527. — 5.000 lejes nyeremények: 11240, 25941, 45115, 52420, 84583, 99062, 115932, 130073, 142665, 148943. — 10.000 lejes nyeremények: 8399, 30615, 35765, 44678, 49319, 62204, 75269, 80528, 81878, 84274. — 20.000 lejes nyeremények: 26943, 109089, 109997, 115788, 144588. — 50.000 lejes nyeremények: 105763, 118664. — 500 lejes nyeremények: 741, 1695, 1950, 2109, 3576, 5617, 5721, 3818, 3913, 4914, 6564, 8309, 9814, 11547, 12236, 12287, 12415, 12626, 15353, 16291, 16486, 20515, 21905, 22268, 25421, 25193, 26294, 30375, 30539, 31080, 31602, 32432, 33110, 33588, 34008, 34294, 35767, 35839, 35973, 36002, 37681, 38581, 38568, 39189, 39739, 40088, 40771, 41456, 42206, 42873, 43513, 43879, 44023, 44196, 45939, 46014, 46244, 46570, 46620, 48230, 48239, 48712, 49576, 49804, 51266, 51273, 52981, 53722, 56196, 55807, 57136, 57771, 58552, 58767, 59929, 59979, 60101, 60214, 61853, 63242, 63639, 64618, 65500, 66206, 66907, 69408, 70469, 73408, 73664, 76667, 77144, 77495, 78324, 78922, 80119, 80417, 80540, 80600, 81557, 82947, 83121, 83425, 83694, 84583, 87319, 87373, 87850, 89181, 89281, 89332, 90135, 90391, 90428, 91458, 92323, 94157, 94548, 95591, 95837, 96806, 98833, 99440, 99498, 100055, 100991, 101458, 101499, 101173, 102523, 102768, 103906, 105929, 108621, 109107, 109145, 111850, 114093, 114446, 116092, 117006, 118753, 120312, 120968, 121552, 123553, 123360, 125639, 123822, 124260, 124386, 125532, 126013, 127458, 128293, 128713, 129097, 130043, 130210, 130450, 130618, 132118, 133195, 135982, 134469, 137013, 139817, 140255, 140298, 142026, 143104, 144902, 146223, 146262, 147633, 147706, 147941. — Ezenkívül kihúztak sok 300 lejes nyereményt.

A kormány egyre bővül és bővül, a miniszterek száma nap, mint nap szaporodik s a Jorga-kabinet ma holnap úgy fog kinézni, mint egy óriási vízfej az ország nyakán. Nem lehet csudálkozni azon, hogy e nyomoruságos időkben, amikor a munkás éheznek, a tisztviselő nem kap fizetést, a nyugdíjas skorbutban haldoklik s a rokkant kint koldul az utcán, az ellenzéki sajtó és a közvélemény a legnagyobb megdöbbenéssel fogadja az új államtitkárok tömeges kinevezését.

Ma ugyan viszonylagos nyugalom van. Ugyanis Jorga tegnap nagyon el volt foglalt s így egyetlen új minisztert sem vett maga mellé.

Ezeknek a joggal felháborító kinevezéseknek jellegzetesen balkáni kulisszatitkai vannak. Így például az Universul ma érdekes cikkben leplezi le, miért kapott Bessarabia Vladimir Cristiu személyében második miniszteri. Jorga, mint a román progresszív nagypozíció, mindenáron ostromállapotot akart kiharcolni Bessarabia egész területére. Az erre vonatkozó dekretumot el is készítette, s elvitte a királyhoz aláírásra. Az uralkodó azonban onakodott s azt mondotta, hogy az aláírásra csak akkor hajlandó, ha Rascanu generális, Bessarabia minisztere, szintén az ostromállapot mellett foglal állást.

S ezzel audienciára rendelte a tábornokot. Rascanu ellenezte az ostromállapot elrendelését s így a dekretum aláíratlanul maradt. Jorga, akinek beteges érzékenysége és hiúsága közismert, rettentő indulatában gyorsan egy második besszarábiai miniszterséget szervezett, elvett Rascanu fele hatáskörét s azt odaadta Cristinek.

Minisztere tehát kettő is van már a Dnyeszter-parti tartományban.

Csak jogrendje nincsen egy sem.

Igen nagy viharok dühnek Buzdugánnak, az új kereskedelmi államtitkárnak kinevezése körül is. Buzdugan ugyanis annyit ért a kereskedelemhez, mint hajdu a haragvontatáshoz. S emellett, — így írják a bukaresti lapok, — szellemi képességei feltűnően alacsonyrendűek.

Jellemző például a Curentul mai illusztrációja. A kép előterében a kereskedelmi minisztérium székre tart kapukkal és hajlongó szolgálkival. A lépcsőkön pedig méltóságos lépekkel befelé sétál egy... ökör.

Az aláírás így szól:

— Ha Caligula császár a lovát konzultálni nevezte ki, akkor Jorga is kineveztehet kereskedelmi államtitkárnak egy...

De hát ez a román sajtó dolga. Ők tudják, mennyit ér egy-egy ember.

Mi csak annyit akarunk megjegyezni, hogy ebben a tejjel-mézrel folyó balkáni Kanaánban tényleg sok minden lehetséges. Ma például elmesélte nekem valaki, hogy a háromszéki szenátorválasztáson Fábán Béla magyar jelölttel szemben a kormány egy 37 éves tanárt léptetett fel, ámbar a törvény szerint szenátor csak negyven éven felüli ember lehet. A szavazatok többségét természetesen a kormánypárt „szerezte” meg. A Magyar-párt viszont a választást megpeticionálta a szenátusban, ahol a mandátumot igazolásánál Sándor József szólalt fel és kifejtette, hogy elsorolhatná ugyan a törvénytelen ségét, de nem teszi, mert a kormánypárti honatya csak 37 éves s így ugyanis meg kell semmisíteni a mandátumát.

Erre felállott egy mameluk s így szólt:

— Igen, elismerjük, hogy csak 37 éves. De, igen tisztelt uram, ez az ember egyetemi tanár s annyi esze van, mint egy ötven évesnek...

S mit tett erre a szenátus?

Elutasította Sándor Józsefet s szenátornak nevezte ki a 37 éveset.

Nos, ha ezen a kiáltó törvénytelen ségen nem habórodott fel a többségi sajtó, akkor ne habórognon most se. Mert a szenátusi jogtalanság sem volt kisebb törvénytíprás, mint Caligula császár lovának konzultása vagy Jorga miniszterelnök ökrének államtitkársága.

Nem az a kérdés, hogy számár-e vagy okos, hanem az, hogy jogos-e, vagy jogtalan?

S e szempontból az egyetemi professzort semmi sem választotta el a Caesar csődörétől.

FILOZÓFIA

Bukarestet ismét borzalmas gyilkosság ránta meg. A gyilkosok ezuttal Anghel Dumitrescu vezérigazgatót és leányát végezték ki a megszokott körülmények között. Vagyis baltával.

Mikor a rendőrség behatolt a lakásba, cédulát talált az asztalon a következő szöveggel:

— Ne üldözzetek bennünket, mert nem találtunk pénzt....

Mennyi egyszerű bölcsesség e primitív mondatban.

Az elvetemedett tettesek tisztában voltak azzal, hogy manapság csak a pénznek van értéke. Az emberéletnek nincs.

KIS KÜLÖNBSÉG

1793 május 24-én Leticia asszony, Napoleon császár anyja a franciaellenes bennszülöttek dühe elől kénytelen volt elmenekülni Korzika szigetére. Ekkor a Bounaparte-család egyik barátja csomó dolgot vett magához megőrzésre, ezek között Napoleon néhány levelét is. E leveleket a barát unokája 1863-ban átadta Plon-Plon (vigyázat, nem Plöm-Plöm) hercegnek, akitől viszont egy kései utódhoz, Louis Napoleon herceghez kerültek az irások.

Most azután a „Revue de Mond” kikaparta ezeket a leveleket s legutóbbi számában közre is adja őket. Érdektelenek. Napoleon 20—21 éves korában írta őket, mint jelentéktelen hadnagy. Nem is érdemes idézni belőlük. Legfeljebb az a levele tarthat némi érdeklődésre számot, a melyet 1792 január 5-én írt egyik nagybátyjának. Ebben megemlíti, hogy a legközelebbi vasárnapon látogatába készül a Saint-Cyr-i leányintézetbe, ahol egy Marianne nevű forágu származású s 16 esztendő leányzóval óhajt társalogni.

— Esetleg már holnap kiutazom — folytatja Napoleon — Marianne nagy, jó-növésű, tud varrni, olvasni, írni, hálósapkát kötni, táncolni és néhány szó történelmet.

Aki tanulmányozta Napoleont s tudja, hogy a császár az egyes emberek tulajdonságait mindig abban a sorrendben ismerte, ahogy e tulajdonságok az ő szempontjából kívánatosak és előnyösek voltak, az láthatja, hogy a nagy Bounaparte mily keveset várt és igényelt a hölgyektől.

Pont, annyit, mint amennyit a mai Marianne-ok tudnak. Legfeljebb a hálósapkakötéssel és azzal a néhány szó történelmmel lenne baj.

AMIT SZABAD JUPITERNEK

— Annyi hazugság és rágalmozó, mint amennyi Romániában van, nincsen még Afrikában sem! — írja ma Jorga egyik nyilatkozatában.

Ha ugyanezt én írnám, egy évi börtönt kapnék hitehontás címén, az alamtörvény segítségével.

MODERN BOSZORKÁNYPER

A Vossische Zeitung, amely tudvalevőleg 228 éves (1704-ben alapították) kivonatokat közöl 200 évvel ezelőtti számaiból.

Ma például az 1728 évi 105-ik lapszámot ismertet. Ebben többek között leírja a szegedi boszorkányégetést is:

„Mielőtt a kivégzés megtörtént, a vádlottakkal megcsinálták a közismert boszorkánypróbát. Összekötött kezekkel és lábakkal a vízbe vetették őket s ők a szinten maradtak, mint a parafa. Azután egy nagy mérlegen megmérték őket s nagyon csudálatos volt, hogy egy nagy, vastag nő csak másfél fontot nyomott, egy kövér ember pedig csak 25 kilogrammot, a többiek egy fontot vagy 20—25 kilogrammot. E régi, csatlhatatlan próbák után könyörtelenül elégték őket, közöttük magát a 82 éves városhíró is, azután egy bábaasszonyt, aki 2000 gyermeket kezelt boszorkánymódra. Még 28 boszorkány van lefogva, kik közül nyolccal már véglegesítették a boszorkány-próbákat.

Most már tudjuk, hogy nem a próbák voltak csatlhatatlanok, hanem a hóhérok voltak csálók.

S a Vossische Zeitung, amely 200 évvel ezelőtt helyeselt élő emberek maglyán való elégetésének, ma népjogokról ir, szabadságot és igazságot követel, kiket minden törvénytelen ség és igazságtalanság ellen.

Mily messze tünt a boszorkányok kora. Ma már az egész ostoba, szivszorító, barbár vérengzésnek számít.

Amint további 200 év múlva az, ami ma „teljes törvényesség, jog és igazságosság”, szintén barbár vérengzésnek számítható majd.

S az Ordinea mai cikke, melynek a címe így szól:

— Derék határfőreink továbbra is úgy teljesítsék kötelességüket a Dnyeszter partján, mint ahogyan Sorocánál tették...

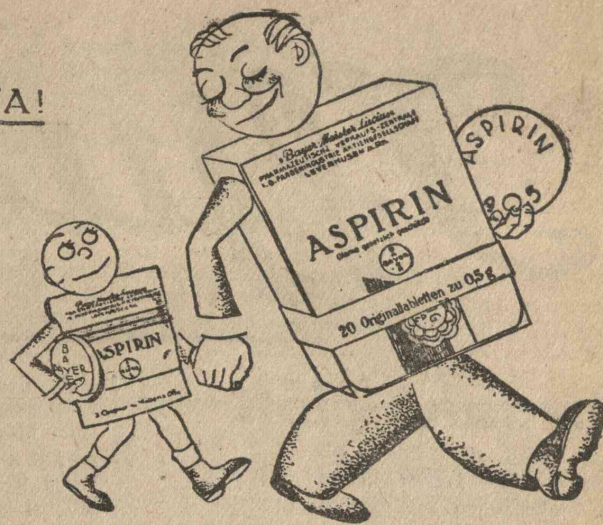
...mondom, az Ordineának ez a cikke 200 év múlva úgy fog hatni majd, mint a mi részünkre ma a máglya és boszorkányégetés.

(m. i.)

— Egymillió dinárt sikkasztott egy jugoszláv hadügyi tisztviselő. Belgrádból jelentik: A rendőrség letartóztatott egy Radomir nevű hadügyminisztériumbeli tisztviselőt, aki egymillió dinárt sikkasztott el a minisztérium pénztárából. A nagyarányú sikkasztás tettese egyelőre nem hajlandó bevallani, hogy hova tette a jelentős összeget.

A nátha és mindennemű

hűlések gyógyszere az
ASPIRIN-TABLETTA!

ASPIRIN De csakis valódi, a „BAYER-KERESZTTTEL” és eredeti csomagolásban 20 és 2 tablettával

Az erdélyi zsidóság függetlenségi harca a szélsőséges fanatizmus uralma ellen

Nagy izgalommal készülnek mindkét oldalon a nagygyűlésre

Dés, január 21.

Szokatlan és napról-napra izgalmasabb mozgalmasság vehető észre az erdélyi és bánáti zsidóság nagyrésztében. Ez a manapság szinte alig érthető „lökés” annak az országos nagygyűlésnek szól, a melyet az erdélyi és bánáti ortodox zsidó hitközségek központi irodája hívott össze Désre.

Ezen a nagygyűlésen kerül sor arra a nagy összecsapásra, amelynek előcsatározásai többé-kevésbé hangosan már évek óta folyik a Magyarországtól elcsatolt területeken élő haladó szellemű és fanatikusan konzervatív zsidóság két táborá között.

Tudni kell, hogy a zsidó egyház belső szervezete az új impériumig a budapesti Ortodox Központi Iroda volt, majd amikor Erdély és Bánát román uralom alá került, az itteni zsidó hitközségek Besztercén megcsinálták a maguk külön központi irodáját és annak elnökévé egyévi időtartamra Ullmann Salamon besztercei főrabbit választották meg. Az egy év leteltével azonban az új Ortodox Központi Iroda nem hívta össze az előirt közgyűlést, hanem egy szélsőségesen fanatikus rabbi csoport támogatásával Ullmann Salamon főrabbit örökös elnökévé deklarálta. Emiatt szenvedélyes küzdelem indult meg az erdélyi zsidó hitközségek világi vezetői részéről az egyre élesebb hatalmi pozícióra törő konzervatív chászid-párt központi fellegvára ellen.

Valóságos ujkori pallásháború tört ki az erdélyi zsidóság között és az ebben a harcban használt fegyverek elég sokszor figyelmen kívül hagyták, hogy a huszadik században élünk.

A besztercei Ortodox Központi Iroda az erdélyi és bánáti zsidó hitközségek legfőbb belső felügyeleti szerve, amelynek vezetése teljesen a szélsőséges papok uralma alá került. Ezeknek az élén Teitelbaum Joel, a híres nagykarolyi csodarábbi áll, aki megfoghatatlan hatalmával a legleplezetlenebb terror alatt tudja tartani a kisebb hitközségek lelki pástozóit. Teitelbaum fanatikus és türelmetlen befolyása alól nem tudta kivonni magát Ullmann Salamon elnök sem, aki gyengebáb lett Teitelbaum Joel kezében. Ez ellen a chászidisztikus irányzat ellen küzdenek már évek óta az erdélyi és bánáti nagy hitközségek vezetői, akik a hitközségek autonómiájának érdekében azt hangoztatják, hogy pallási kérdésekben páltózatlanul hajlandók elismerni a rabbi szuverenitását, de a gazdasági, kulturális, szociális és egyházpolitikai kérdésekben a rabbi át kell engedjék a vezetést a világi előjárónak.

Az évek óta egyre erősödő reformmozgalmat a kolozsvári, nagyvárad, marosvásárhelyi, szatmári és máramaroszi hitközségek vezetői irányítják és a kisebb hitközségek kivétel nélkül csatlakoztak az akcióhoz, amely a készülő nagygyűlésre a szabad delegátusválasztást és a papi terror megszüntetését követeli. A harc már annyira kiélezedett az ultrakonzervatív és az időkkel együtt haladó zsidóság között, hogy 1931 augusztusában Nagyváradon a hitközségek konferenciája ultimátumot intézett a besztercei Központhoz. Ebben az ultimátumban a hitközségek leszövegelt pontok szerint azokat a követeléseket, amelyek teljesítése nélkül nem hajlandók többé elismerni az Ortodox Központi Iroda felügyeleti jogát.

A harcias állásfoglalás hatása alatt a besztercei Központ papi vezetése kénytelen volt feladni merev elzárkózási po-

litikáját és tárgyalásokba kezdett az ugynevezett gazdasági párttal, amelynek exponensei Mittelmann Jakab nagyvárad, Hirsch Jakab nagybányai, Friedmann Ferenc temesvári, dr. Klein Miksa kolozsvári és Gábel Sándor marosvásárhelyi hitközségi elnökök.

A tárgyalások közben következett be Ullmann Salamon besztercei főrabbi váratlan halála és ezzel a gyújtóanyagul szolgáló elnöki kérdés más formában nyert aktualitást. Új harci jeleszavak kerültek forgalomba.

Világi ember, vagy pap legyen-e a zsidó hitközségek központi elnöke?

Ezenkívül a központ elhelyezését is kezdték követelni azzal a kikötéssel, hogy ebben a tekintetben csakis Kolozsvár, Nagyvárad, vagy Dés kerülhet szóba. A harmadik fő ellenzéki követelés az lett, hogy a Központi Iroda elnöke tisztsége nem lehet élethossziglani és amennyiben papra esne a választás, az elnökségének ideje alatt semmiféle egyházi funkciót ne tölthessen be.

Most, hogy az elnökválasztást február 24-ikére kitűzték, újabb lendülettel indult meg a küzdelem. Teitelbaum Joel nagykarolyi rabbi akarják Teitelmann Salamon utódjául. A rabbiak is papi embert szeretne erre az állásra és pedig elsősorban Wesel Albert tordai főrabbit, vagy esetleg Löwy Mór kolozsvári helyettes főrabbit. Szó van még Fuchs Benjámin nagyvárad, főrabbi jelöléséről, ő azonban ezideig nem hajlandó semmiféle tisztséget elfogadni. A világi vezetők legerősebb jelöltje Mittelmann Jakab nagyvárad hitközségi elnök. Amennyiben ő nem vállalná, dr. Klein Miksát akarják jelölni, aki különösen a kormány felé évek óta képviseli már az erdélyi ortodox zsidó hitközségeket az egyházi autonómia visszaállításáért és az egyházi jogok védelméért folytatott küzdelemben.

A dési nagygyűlést az elnök-kérdés fogja dominálni és a korteskedés tempójából viharos összecsapásra lehet számítani.

Nők — a békéért

Genf, január 21.

A Népszövetség főtárgyalása néhány napon belül minden bizonnyal épegyben és sértetlenül kapja meg az utolsó évtized legerősebb beadványát. A beadványnak már a formája is szokatlan. Hiszen 100 hatalmas csomagban érkezik meg Genf-be. A tartalma is eléggé különös. Arról a monstre-kérvényről van szó, amelyet az angol nők békeszövetsége intézett a béke legmagasabb fórumához, a Népszövetséghez. A kérvény pedig a február másodikán összeülő leszerelési konferenciának szól és az angol nők békeszövetségének a békére vonatkozó óhaját tükrözi 2 millió 200 ezer aláírással támogatva.

A monstre-kérvény elküldése előtt az angol nők békeszövetsége nagygyűlést tartott, amelyen bátor és nyílt állásfoglalások hangzottak el. Lord Cecil beszédében arra hívta fel a világ összes népeit, hogy kényszerítsék a kormányokat a Népszövetség alapokmányában már körvonalazott leszerelési kötelezettségek és a különböző alkalmakkor tett ígéretek betartására. Beszéde végén — a jövő háborújáról beszélve — élesen elítélte a légi háborút, amely annyira barbár, hogy még az emberevők is szégyelhetnék magukat miatta.

Tfjúság

Kirakat előtt

Egyszer kirakat előtt álltam.
Gyermekszemem bámulva nézte
A sok csodát,
Elérhetetlen vágyamat,
A hajas babát,
Amely előtt hiába álltam.
— S másnap egy kislány kezében láttam!

Most is kirakat előtt állok.
Szemem vágyva tapad az Élet
Csodáira,
Amiket mellettem visznek el mindig mások!
Nekem csak a vágyak maradnak meg,
Az örök álmok.
— Én mindig kirakat előtt állok!

Vulkán. MARKOVITS EDITH

INNEN-ONNAN

Elűnt sziget

Az angol tengerészet hivatalos térképéről legújabbban törölték a Dougherty Island néven ismert szigetet, mert a tudományos kutatások szerint egyáltalában nem, vagy már nem létezik. A sziget létezését először 1800-ban állapította meg Svein hajóskapitány, negyvenegy évvel később pedig Dougherty, egy bálnavadász hajó kapitánya. A szigetet különböző hajókról azóta is többször látták. Újabbban azonban a sziget után tett valamennyi kutató ut eredménytelenül végződött. — 1909-ben, 1911-ben és 1913. elején hivatalosan tettek kísérletet a sziget megközelítésére, de mindannyiszor azt tapasztalták, hogy a térképen megjelölt helyen tiz angol mérföld körzetben semmiféle szárazföld nem található.

I. Ferenc (1494–1547)

francia király udvarában volt egy ifju, aki állandóan ősrégi nemességével kérkedett, de őseinek erényeit nem örökölte. Nemesi oklevelét mindig magánál hordozta és azt mindenkinél mutogatta. Egy alkalommal magának a királynak is kérkedve mutogatta nemesi diplomáját. I. Ferenc akkor így szólt hozzá:

— Jól vigyázzon erre a pergamenre, nehogy nemességét elveszítsen.

Jut-e kenyérre?

Megállott a pislogó gázlámpa alatt és kivette zsebéből a pénzt. Alig volt ott összesen néhány lej. Pedig egész nap járta az utcákat, egész nap kínálgatta újságaival a siető járókelőket, egész nap teli torokból kiabált... s az eredmény...? Jaj, alig néhány lej, amiből bizonyára neki nem telik annyira, hogy kenyeret vehessen. Elszomorodva, lógó fejjel nézte a markájában levő pénzt, haza-gondolt, ahol úgy várják őt, hisz ő viszi haza, ő keresi csak a kenyeret. S az édesanyjának a szomorú, szürke arca, amikor azt kérdi, fiacskám, legalább kenyérre jut-e?

A néptelen utca sötétjéből egy ur bontakozott ki. Gyorsan visszadugta a pénzt rongyos kabátjának zsebébe s megindult az ur felé. Fagyott lábát vágta rongyos cipőjén keresztül az élesre fagyott jeges föld, s vörös orrcskájaiból forró nedv csorgott ki. Maszatosan dörzsölte el az arcán, s az éles hidegtől alig tudta kidagogni:

— Parancsoljon újságot kérem....
A prémes ur rápillantott. Jóságosan rézett rajta végig.
— Na, add ide az újságotat.

A kis fiu hamar odanyújtott egyet, ez pedig szó nélkül egy csillogó huszlejest adott oda.

A kis újságárus hóna alá szorította az újságköteget, kikapta zsebéből az ott szerénykedő néhány lejt és kétségbeesetten gondolt arra, hogy nem tud visszaadni a huszasból, s akkor az ur nem vesz újságot. Mind kotorászott és egy égi csodára gondolt, közben lopva felpislogott az urra, hogy nem türelmetlenkedik, de az csak állt és jóságosan nézte a gyereket. Végre kivette a pénzt... tényleg, nem volt elég visszaadni....

A gyerek szeméből kiesett a könny....
— Nem elég kérem a pénzem.

A vásárló észrevette a könnyet.
— Miért sírsz fiam?
— Hát csak úgy, sirta el még jobban magát az újságárus, csak arra gondoltam, hogy kenyeret kéne hazavigyek, mert otthon csak én keresek most kenyeret.

— Komisz ez az élet. Na ne sírj fiam.
Még egy csillogó huszlejest vett ki.
— Vegyél mindakettővel kenyeret.
A kisfiu a meglepetéstől s az örömtől még meg sem tudta köszönni a pénzt, az ur már eltűnt a sötétben. Ő is rohanni kezdett hazafelé.

Otthon az édesanyja, a sötét szobában, a többi gyerek lélegzetviasszafojtása közben kérdezte meg ismét....

— Lekem fiam... megfáztál ugye, legalább jut-e kenyérre?
S ő lelkendezve, melegen kiáltotta:
— Jut, jut anyám, ma nemcsak kenyérrel!

Udvarhely.

Botár Béla.

Cincognak az egerek

Cincognak az egerek,
Ha alszik a macska.
S mindig akad közöttük
Egy hősködő csacska.

Az meséli, hogy mikor
Járta a világot,
— Akárki elhiheti —
Gyáva macskát látott.

Az egértől reszketett
Hitoány, poltron lelke
S a hős cincogónak nyomát
Szagolni se merte.

— Ujjél — zsibong a sereg —
S hogy féltünk mi tőle!
Ezután a világot
Uraljuk felőle!...

Ijó, mijó, mozog az
Alvó cica farka...
Uccu nem marad egér,
Csak egy lyuk a falba...

A cica néz s nem érti,
Való volt, vagy álom?
Talán már nincs is egér
Ezen a világon?

MÉZES JÁNOS

A német bob-sport gyászos napja

Borzalmas szerencsétlenség történt a német négyes bobversenyen. A Poitz nevű bob, (ródlifajta) az egyik kanyarodónál kilendült, átütötte a fakorlátot és a néző közönség közé rohant. A bob négytagú csapata kisebb sebesülésekkel uszta meg a katasztrófát, két néző azonban olyan súlyosan sérült meg, hogy még aznap kiszenvedett. A közönség sorából ezenkívül még számos kisebb természetű sebesülés történt. Képünk a katasztrófa pillanatát ábrázolja.

Hogyan született meg a hegedű?

Cigánymese

Volt egyszer egy szegény asszony, meg egy szegény ember. Sokáig nem született gyermekük, mikor azonban az asszony, nyár vége felé, egyszer az erdőben járt, találkozott egy öreg anyókéval, aki így szólt hozzá:

— Menj haza, hasíts ketté egy lopótökvét, önts bele tejet és idd ki, így majd fiad születik s boldog és gazdag ember lesz belőle.

Mire kitavaszodott, csakugyan megszületett a gyermek. Az anyja nem sokáig örülhetett neki, megbetegedett és meghalt; és mikor a fiu huszéves lett, meghalt az apja is.

— Mit csináljak most itt egymagam az erdőben? — gondolta magában a cigánylegény. — Jobb lesz, ha világgá megyek, szerencsét próbálni.

Utnak indult, faluról-falura, városról-városra ment, de sehol sem találta meg a szerencséjét. Egy nap aztán egy nagy városba érkezett, ahol egy gazdag király lakott. A királynak csodaszép leánya volt s az apa kihirdette, hogy annak adja a királykisasszony kezét, aki tud valami olyasfélért teremteni, a mit még soha senki sem látott a világon. Sok férfi jelentkezett már a királykisasszony kezéért, de a király valamennyit felakasztatta, mert egyikük sem tudott olyasvalamit csinálni, amit még senki sem látott soha.

A cigánylegény is hallotta a hirt, elment a királyhoz és azt mondta neki:

— Feleségül akarom venni a leányodat, mondd meg, mit tegyek érte.

A király azonban megharagudott és így szólt:

— Mit?! Még azt sem tudod, hogy mit tegyél érte? Tudnod kellene, hogy csak az kapja meg a leányom kezét, aki olyasvalamit csinál, amit még soha senki sem látott a világon. Buta kérdésed miatt most börtön fe-

nekén fogsz meghalni!

Ezzel a király hivattal a szolgálát és a legényt sötét börtönbe csukatta.

Alig zárták be mögötte az ajtót, a börtön kivilágosodott és a tündöklő levegőben megjelent Matuja, a tündérkirálynő. S a szépséges Matuja így szólt az ifjuhoz:

— Ne szomorkodj, feleségül fogod kapni a királylányt. Itt van egy ládika, meg egy kis bot; tépj ki néhány szálat a hajamból és erősítsd rá őket a ládikára, meg a botra.

A legény megtette, amit Matuja mondott. Amikor elkészült a munkájával, a tündérkirálynő megint megszólalt:

— Huzd végig a botot a ládika hajszálaival! Az ifju úgy tett, a tündérkirálynő pedig folytatta:

— Legyen ez a ládika hegedű és tegye az emberek szívét vidámmá, vagy szomorúvá, a hogy te akarod.

Ezzel fogta a ládikát és belenevetett, aztán sirni kezdett és könnyeit a ládikába hullatta. Azután így szólt:

— Huzd végig megint a vonót a ládikán.

Az ifju teljesítette a parancsot. És ime, a ládikából dalok szárnyaltak elő, amelyek egyszer szomorúságot, máskor meg kacagást keltettek a szívbén.

Mikor Matuja eltűnt, a legény hívta az öröket, a király elé vitette magát és így szólt:

— Hallgasd meg és nézd meg, mit csináltam!

És játszani kezdett és a király nem tudott hová lenni örömben. Szép lányát feleségül adta a cigánylegényhez s ettől kezdve mindnyájan végtelen boldogságban és békességben éltek.

Igy született meg a hegedű.

THERMOGÈNE

meleget fejleszt és leküzd a
köhögést, légszűkületet, grippt, a
rheumát és idegfájdalmakat.

Használati utasítás: A Thermogène-t a fájós helyre tenni és ügyelni, hogy a vatta teljesen a bőrön feküdjék. Erősebb és gyorsabb hatás elérésére elegendő, a vattát egy kevés vízzel vagy szeszszel megnedvesíteni.

Vezérképvisező: I. DILLAN
Bukarest, str. Pitar Mog, 4
NAGY DOBOZ: Lei 33
KIS " " Lei 22

A világ összes gyógyszerárán és droguériáiban kapható.

Fejtörő

KIS KERESZTREJTVÉNY

	1	2	3	4	
5		6			7
8				9	
10					11
		12		13	
	14				

Vízszintesen: 1. Európai nemzet. 2. Időmú-
tató. 8. Fém neve. 9. Kérdőnévmás. 10. Idő-
határozó. 11. Előd. 12. Kerti szerszám. 14.
Ravasz állat, névelővel.

Függőlegesen: 2. Hasznos állat. 3. Nagy er-
délyi város. 4. Az abc első betűje 2-szer. 5.
Az örök város. 7. Ferde tornyáról híres. 9.
Uton-utfélen van. 12. Szerszám. 13. Okozat
szülője.

KÉPREJTVÉNY

Ambrus Laci és Vili, Brassó.

ház szokás
ház szokás
ház szokás

Gyulai Pál, Kolozsvár.

Madár ő motor

Lei Per exelenciás

Brach Ilonka, Nagykároly.

Világtalan $\frac{d}{o}$ o o o o

Megfejtések

A január hó 9-iki mellékletünk Fejtörőjé-
nek helyes megfejtése:

Betűrejtvény: Sok hü-hó semmiért. Ré-
Téli-kép.

Pótlórejtvény: Jókai Mór.

Összekevert közmondások: Ki korán kel,
aranyat lel. Kéz kezet mos. Más kárán tanul
az okos.

Egyenlőrejtvény: Irodalom.

Kockarejtvény: Szabad, amoda, bokor,
adoma, darab.

Nagyrészt helyes megfejtést küldtek be:
Ladó Lajos és Maknics Mária, Gidály Bandi
és Juci, Fried György, Ambrus Vilmos és
Szabó László, Jenei Miklós, Zuhl Lili és Ban-
di, Gyulai Pál, Kis Bözsike, Orbán Ida, Fo-
dor Rózália, Türk Mátyás, Kussy Chighi,
Elephant Béla, Erdős László, Petke Éde,
Grossmann Ilonka, Sándor József, Brach
Ilonka, Ambrus Blanka, Makor Béla, Rosen-
feld Bella, Veress Olgica, Sándor Évi, Lampel
Margit, Mózes Mária, Szabó Margit, Orbán
Jolán, Szabó Böske, Fekete Ferenc, Mihók
Fülöp, Köpe Margit, Incze Zoltán.

A könyvet sorshuzás útján Zuhl Lili és
Bandi, Kiss Bözsike és Fried György nyer-
ték.

Irájk meg pontos címüket, életkorukat és
mellékeljenek egy 10 lejes bélyeget portórá-
ra.

Közgazdaság

Büntetés terhe alatt...

Az egész országban megkezdtek az adóvallomások legszigorubb ellenőrzését

Legújabb intézkedés: újabb 50 banit kell fizetni a kereskedelmi könyvek minden lapja után — Lejárt a tisztviselői fizetések kimutatásának benyújtási határideje

Bukarest, január 21

A pénzügyminisztérium egyik rendeletét a másik után küldi a pénzügyigazgatóságoknak arra vonatkozólag, hogy milyen megszorításokat kell alkalmazni az adóbehajtások terén. És ezek a különféle rendelkezések valóban arról látszanak tanuskodni, hogy az 1932-es „adóév” a lehető legszigorubb lesz.

A minisztérium legújabb rendeletében utasítja a pénzügyigazgatóságokat, hogy osszák megfelelő kategóriákba azokat a táblázatokat, melyeket a vállalatoknak és magánintézményeknek kellett benyújtani január 15-ig a náluk alkalmazásban levő tisztviselők és munkások fizetéséről. Az illetékes adóügyi hatóságok kötelesek ezekből a kimutatásokból kivenni a bennfoglalt neveit, tartózkodási helyüket pontos címmel együtt és azt továbbítani az illetékes adóhivataloknak. A vállalatok és intézmények által benyújtott adatokat összehasonlítják az érdekelt adófizető által benyújtott adóvallomással és amennyiben a kettő között bármilyen csekély eltérés is fog mutatkozni, az illető ellen, minden további nélkül eljárást indítanak az adóeltérő elleni törvény

vonatkozó paragrafusai alapján. Azokkal szemben pedig, akik vallomási ivateket be sem nyújtottak, egyrészt eljárást indítanak, másrészt pedig a vállalatok által benyújtott táblázat alapján fogják globális és egyéb adóit megállapítani.

A szigorú hangu rendelet még kimondja, hogy a fizetéstáblázatok benyújtási határideje január 15-én lejárt és így a megkésve befutó kimutatásokat nem szabad elfogadni.

Ugyancsak most adott ki a pénzügyminiszter egy rendelkezést, a módosított bélyegtvörvény alkalmazásával kapcsolatban. Az 1932-es adóév megkezdése után módosított törvény kimondja, hogy a kereskedelmi, illetve üzleti könyvek lapjaira megállapított adótörök fejében a január 1-től kezdve, tehát visszamenő hatállyal egy teljes lejt kell fizetni. Ilyenformán kötelezi az összes kereskedőket, iparosokat és általában kereskedelmi könyvek vezetésére kötelezett cégeket, hogy január 1-ig visszamenőleg a könyvek lapjai után külön 50 bani bélyegilletéket fizessenek.

Mondanunk sem kell, hogy ez a bélyegilleték újabb tetemes összegekkel emeli a kereskedők és iparosok kiadásait.

DÉCSEY ZOLTÁN:

104

A SIRÓ VÁROS

— Hát mit csinálhatnék? Van még három napom, azt szépen, nyugodtan eltöltöm itt, figyelem ezt a pokoli színjátékot... Aztán felpakolok és az utolsó vonatral usgyé, nyugatnak. Meg sem állok Bécsig. Kivárom, míg ez az örütség elmúlik felőlünk. Csak nem gondold, hogy Ruszka kezébe adom magam?

— De hát... mit csináljunk mi? Neked könnyű, te nem vagy idevaló, Kassa, Pozsony, vagy Bécs... De én?

Megkínzottan jött ki belőle a hang... Pista szánakozva nézett a szerencsétlen emberre... Miért fél, miért retteg a vöröskötől? Vajjon mi nyomja a lelkét, mitől tart, miért akar menekülni? Ritkán járt közéjük és így mentesült attól a lelki ragálytól, amelyet ennél az asztalnál hetek óta kitenyészettek. Nem hallotta a Mahomet-ember ilyes beszédeit:

— Barátom, ezeket mindenütt megvannak a kémeik, kik pontos listát vezetnek. Itt mindenkit számon tartottak. Jaj annak, akinek nevéhez azt jegyezték, hogy becselhelt, vagy hogy segítségére volt a cseh imperializmusnak. Elég, ha kétszer-háromszor cseh, vagy francia tisztekkel mutatkozott... Ha bármiképpen kompromittálta magát. Vagy ha abban a hírben áll, hogy fehér, hogy ellenforradalmár. Már rákerült a fekete listára.

Az egyik délután levelet mutatott a társaságnak.

— Amikor tegnap este szállodámba tértem, a szoba ajtaja alatt ezt a levelet találtam. Becsuszatták.

— És felolvasta a levelet:

— Jó lesz, ha idejében elhordod az irhát, te burzsuj hájtömeg, gyalázatos ellenforradalmár, aki a felszabadító vörös hadsereg elől a cseh imparializmus karjaiba menekültél. Szaladj, amíg idő van rá, mert ha itt talál a végzet, nem lesz irgalom a számodra.

Kolnár kétségbeesetten ismételtette.

— Nektek könnyű. De nekem...

— És átkozta a betegségét, szörnyű baját, amely évek óta bennéje tette és helyhez rögzítette. Az egykor daliás huszárkapitány ma már roncs, hátgerincrosvadása annyira előrehaladt, hogy nehezen tudta megtenni két botjára támaszkodva a rövid utat kocsijáratól az Andrassy törzsasztaláig. Évek óta ez volt az egyetlen útja, amit lábán tett meg...

— Zsufolt vonat... Idegen város... Idegen környezet...

Kétségbeesetten simította végig homlokát...

— És én... Mit tanácsolsz, mit tegyek?

— Tárkonyi Gyula, a fiatal ügyvéd kérdezte ezt szorongó hangon...

Pistának eszébe jutott egy ligeti jelenet. Már október vége felé hajlott. Kimenője volt a kórházból és Lénárt Mancival üldögélt egy ligeti széken. Kéjesen szívtá magába a fák kipárázását, örült a ligeti korzó cifra színeinek, a katonabanda vidám dalainak. Két lány között sétált Tárkonyi Gyula, ragyogó huszáronkéntes uniformisban, kardját jobb hóna alá kapva. Pisták mellett Nyomárkay őrnagy ült, egy másik huszártiszttel. Nyomárkay tette őt figyelmezzé Tárkonyira. Mert így szólt szomszédjához:

— Nézd csak ezt a kicsit. Már két éve önkéntes és két éve rendületlenül kitart az itthoni fronton. Egyszer az orra vérzik, máskor a torka véres. Nincs hatalom, amely kimozdithassa. Pompás protekciója van a kölyöknek, a fene az ilyenek hasába...

Most újabb veszedelem következik, ez alól is ki kellene bujni...

A Mahometnek szörnyen imponált, hogy ő most a legfőbb szakértő és a megfélebbizhetetlen tanácsadó szerepét játszhatja.

— Te?... Miért menekülnél?... Vagy... nyomja valami a lelkedet?

— Hát igen... én irom azokat a cikkeket a püspök lapjába... A kommunizmus ellen... A banditák ellen, akik eladják és vesztébe sodorják az országot...

— Tyűh, barátom, ez már nagy baj... Viszont azonban előny és érdem is... Legjobb, ha Bécsen át tul a Tiszára kerülsz. Szegedre. Ott szerveződik az ellenforradalmi kormány. Szükség van ilyen bátor harcosokra.

Tárkonyi Gyuszi kifeszítette a mellét és hősies elszántsággal mondta:

— De én is kitarok veletek az utolsó percig. Csak az utolsó vonattal megyek Veletek...

De Kolnár szomorúan bólongatta a fejét...

— Nektek könnyű, — gondolta. — Nektek nincs szükségetek mankóra.

— A kávéház ajtaja megnyílt és egy jukker-asszonyka lépett be. Lovaglóruhában, kemény kalappal a fején, vidáman csapkodta lovagló ostarát ragyogó lakkesiz-

Gyermekei

szívesen járnak iskolába?

Akár igen, akár nem, nem mehetnek iskolába, ha meghűlés kinozza őket. Az iskolában pedig nagyon könnyen betegszenek meg. Adjon velük ezért minden reggel néhány

Panflavin - pasztillát.

Jóízűek és megvédik a fertőzéstől. Jobb a betegséget megelőzni, mint gyógyítani.

Napi 140 ezer lej deficitje van Kolozsvár városának

Tavalyról még 12 millió kilátástalan követelésük van a város hitelezőinek — A város vezetői nem látnak kibontakozást a katasztrófális helyzetből

Kolozspár, január 21.

A múlt év augusztusában, amikor Kolozsvár választott tanácsát feloszlatták és a sovinszta zászló alatt tömörült román blokk került a város élére, az interimárbizottság programjának leghangzatosabb pontja az volt, hogy rendbe hozzák Kolozsvár zilált pénzügyi viszonyait. Ez volt egyúttal a román blokk politikai ütőkártyája is az előző tanács ellen, amely a város legértékesebb vagyontételeinek elherdálásával elkerülhetetlenül a csőd szélére taszította Kolozsvár városi gazdálkodását.

Most azután,

alig egy fél év elteltével az interimárbizottság kénytelenül beismeri, hogy nem sikerült Kolozsvár pénzügyeit rendeznie,

mert a kiadások korlátozása ellenére sem képes az állandóan csökkenő bevételek miatt a város költségvetését egyensúlyba hozni. Az előző évről közel 12 milliós deficit maradt, illetve annyit tesz ki a város különböző hitelezőinek kiutalt kö-

vetelések összege, amelyekre semmi fedezet nincsen. De ez még csak az egyik baj. Súlyosabbá teszi ugyanis a helyzetet az, hogy a folyókiadásokra sincs pénz a városnak.

A napi kötelezettségek fedezésére a városnak 200 ezer lejt kellene inkasszálnia naponta, de a valóságban az adóhivatalok naponta alig 60 ezer lejt hajtanak be.

Vagyis Kolozsvár városának 140 ezer lej deficitje van naponként. Előrelátható tehát, hogy a város ezévi költségvetése katasztrófálisan fog zárulni.

Ha a város a napi szükségletéről sem tud gondoskodni, mi lesz a tavalyról elmaradt 12 milliárdnyi összeg kiutalásával? Mikor fogják a város hitelezői megkapni a pénzüket? Ezekre a kérdésekre az interimárbizottság sem tud válaszolni és

szinte elkerülhetetlennek látszik az a nap, amelyen Kolozsvár városa kénytelen bejelenteni a fizetési képtelenségét.

A város vezetői beismerik, hogy nem látnak kiutat a jelenlegi szorongatott helyzetből, hacsak az állam nem siet segítségére Erdély fővárosának, erre azonban komolyan nem is szabad számítani, hiszen a kincstár anyagi viszonyai sem sokkal rózsásabbak, mint Kolozsvár városé.

Pis közgazdasági Hírek

A GABONAKIVITEL az utóbbi napokban teljesen visszaesett. Ennek tulajdonítható, hogy a konstancai gabonátárházak befogadóképességükön felül megtelek. A vasutiságzatóság intézkedése szerint, mindaddig, nem szabad újabb gabonamennyiségeket a kikötők felé szállítani, amíg erre vonatkozólag újabb intézkedések nem történnek.

FEBRUÁR 1-én megkezdte működését a bukaresti áru és értéktőzsde likvidációs pénztára.

A BUKARESTI TŐZSDE elnöki tanácsa legutóbbi ülésén engedélyezte a temesvári Hungaria-műmalom 382 darab részvényének, az Egyesült Szeszipar Rt. 10 részvényének és a Közjegyzők Kereskedelmi Bankja Rt. 2 részvényének Magyarországról való behozatalát. Ezeket a részvényeket minden valószínűség szerint a bukaresti tőzsdén fogják a jövőben jegyezni.

A KISENEVI BANKOK nagyrésze minden további nélkül megtagadta az 5, 10 és 20 lejes váltópénzek elfogadását. A Nemzeti Bank lépéseket tett a kisenevi bankok megrendszabályozására.

A BUKARESTI „Fabricile Române Unite” Rt. kényszerregyezséget kért. A cég aktívája meghaladja a 10 milliót, míg a passzívái 11 millió lejnél is többet tesznek ki. Hitelezőinek 80 százalékos kvótát ajánlott fel két évi törlesztésre 7 százalékos kamattal.

A NAGYVARADI EGYESÜLT RUM-ÉS LIKÖRGYÁR Rt január 28-ra összehívott közgyűlésén ki fogja mondani a fölszámolást.

A VALSÁG miatt fölszámol a „Societatea Românească a Petrolului” bukaresti petroleumtársaság. A fölszámolást a február 2-iki közgyűlésen fogják kimondani.

JANUÁR 23.

Iskolák Egyesületek

Tiltakozás a katolikus Státus vagyonának elkobzási terve ellen

Csikszereda, január 21.

A Katolikus Népszövetség csikmgyei esperesi kerülete közgyűlést tartott. Ennek az egyébként belső ügyekkel foglalkozó évi közgyűlésnek különös és súlyos jelentőséget adott az a tény, hogy a nagyszámban összegyűlt egyházi és világi emberek egyöntetű határozattal emelték fel tiltakozó szavukat az ellen az egyre hevesebben megnyilatkozó szándék ellen, amely az Erdélyi Római Katolikus Status szervezetének a megszüntetése és vagyonának elkobzása irányában nyilatkozik meg nemcsak az elvakult sovíniszta román sajtóban, hanem még a hivatalos kormányzati tényezők részéről is.

A közgyűlést Incze Domokos főesperes nyitotta meg lendületes bevezető beszéddel. Aztán Kovács Károly dr. ügyvéd tartott tartalmas előadást a Status eredetéről és jogi szervezetéről. Történelmi adatokkal bizonyította, hogy a Status vagyoni és jogi szervezetéhez hasonló szervezetek nemcsak a római katolikus egyháznál vannak, hanem a görög katolikus és görög keleti egyházaknál is.

Azután Papp János dr. gimnáziumi igazgató, mint az esperesi kerület világi elnöke olvasta föl azokat a memorandumokat, amelyek a pápát és a román kormányt egyaránt kéri, hogy hagyják szabadon dolgozni áldásos munkakörében a

Status, amelyet most a féktelen izgatások és rosszindulatu magyarázatások alapján most éppen az a kormány akar létezájaibn megrendíteni, amelynek feje, a történettudós Jorga professzor nagyon jól tudja, hogy mekkora csapás érne ennek az egyházi vagyonnak az elkobzásával a romániai katolicizmust.

A közgyűlés azután üdvözlő táviratot küldött Majláth püspöknek és sokáig és melegen ünnepelte az ősz főpásztort. A tisztújítás megejtése után, amelynek során újra a régi vezetőséget választották meg, elkeseredett felszólalások hangzottak el. Több szónok Csikmgye százezer katolikusa nevében jelentette ki, hogy az erőszakos vagyonelkobzást olyan ténynek tekinteni, amelyért a felelősséget azoknak kell viselniük, akik az erre vonatkozó gondolatot adták.

— A brassói római katolikus nőegylet ifjúsági szakosztálya, a Leányklub, január 28-án, csütörtökön tartja meg közgyűlését a növédelmi hivatal helyiségeiben. (Kolostor-utca 23. sz.) A Leányklub vezetősége ezután hívja meg a közgyűlésre a tagokat és az érdeklődőket.

★ ORVOSI TANÁCSOK, fiatal asszonyoknak, írta dr. Földes Lajos, a budapesti országos gyermekvédő liga, szülő és anyaotthonnak főorvosa. E könyv tudást terjeszt abban a homályban, mely a szülés, gyermekágy és csecsemő-ápolás körül még manapság is uralkodik. A könyv ára 102 lej, portó 10 lej. — Kapható a Brassói Lapok könyvosztályában.

— EGYSZERŰ KÖNYVVITELTAN magánaton való elsajátítására, számos mintával és egyéb hasznos tudnivalóval. Igen alkalmas iparosok és kiskereskedők részére. Ára 51 lej, postán pórtóval 56 lej. Leggyyszerűbb a pénzültalványon előre beküldeni, akár postabélyegekből. A Brassói Lapok Könyvosztálya.

Sport

↓ VASÁRNAP AKADALY- ÉS UGRÓVERSENY LESZ A NAGYKÖHÁVASON. A Brassói Turista Egyesület nagyszerű vasárnapi futóversenye után január hó 24-én, vasárnap rendezi meg összetett versenyének két utolsó számát: az akadály- és ugróversenyt, amelyek eredménye alapján küldi ki versenyzőit az országos bajnoki siversenyekre. Az akadályverseny reggel 9 órakor kezdődik, az ugróverseny déli 12 órakor. Kategóriák: szenior (18 évtől), junior, női és öreg fiúk. Az akadályverseny útvonala nagyjában a tavalyi, az ugróversenyt pedig a nemrég nagy költséggel megnagyobbított ugrósáncra bonyolítják le, ahol az idén, tréningugrás közben már 29 méteres távot is elértek. Nevezési díj versenyszámonként 50 lej. Öreg fiúknak 50 lej.

↓ A BRASSÓI TURISTA EGYESÜLETET FELVETTÉK AZ ORSZÁGOS SI-SZÖVETSÉGBE. Mint megírtuk annak idején, a BTE téli sportszakosztálya is kérte az újonnan megalakult Romániai Siegyesületek Szövetségének tagjai közé való felvételét. A mai napán megérkezett a válasz, amely szerint az egyesületet felvették a szövetségbe, ami azt jelenti, hogy a szakosztály tagjai ezentúl élvezhetik mindazon kedvezményeket, melyeket a szövetség nyújt, továbbá azt, hogy a BTE siversenyzőit az országos bajnoki siversenyeken is indíthatja.

↓ A Brasovia asztali tenisz csapata Kézdivásárhelyen. A KSE asztali tenisz szakosztálya vasárnap vendégül látja a Brasovia csapatát. A két egyesület asztali teniszesezőinek játéka érdekes küzdelmeket ígér és még jobban kimélyíti a csapatok között fennálló sportbarátságot.

Mi az oka az Ön idegességének?
Miért érzi magát szerencsétlennek?
Miért nincsenek sikerei?

Olvassa el sajtát érdekében a hírneves budapesti ideg orvos Dr. Feldmann Sándor!

IDEGESSÉG ÉS ÖSZTÖNÉLET

II. kiadás C. 140 oldalas könyvét és abból feleletet kap mindenre. A tartalom: Nemi zavarok lelki okairól. / Ideges testi és lelki bajok keletkezése. / Mikor kénytelen az ember elpirulni. / A jó és rossz előérzetéről. / A hipochondria. / A peches ember. / Az akarat és az akaratgyengülés. / Az ideges fejtájfásról. / Az ideges gyomor. / A gyermek szexualitása. / Az ide és szív. / Az alvás és álmatlanság. / Az önérzet betegségei. / Lelekiismeret / Dadozás / A sportoló nő. / Nyaralás és utazás. / Kényszerkezet és kényszer cselekedetek. / Az ideges gyermek. / A féltékenység. / A kleptománia. / A kóros hazudozás. / A halálfelelem. — 140 oldal ára 102 Lei. Vidékre a portó 10, utánvételt 16 Lei Kapható a BRASSÓI LAPOK Könyveskereskedésében.

↓ Uj labdarugó csapatok Brassóban. A bukaresti labdarugó szövetségtől érkezett átirat szerint ujabban a Sparta és Gloria jogiszemélyiségét ismerték el és felvették ezen egyesületeket a szövetség kebelébe. A Bástya nevű egyesület felvételét kérelmét elutasították magyar neve miatt. Az új sportegyesületek bevonásával remélhető, hogy a tavasz folyamán megkezdődik, illetve ismét felelevenítik a brassói kerületben a másodosztályu labdarugóbajnokságokat.

APRÓHIRDETÉSEK

Hétköznap : egy szó 6, vastag betűkből 12 lej. Vasárnap : 7.50, illetve 15 lej. Legkisebb hirdetés 10 szó. Négyzeri hirdetés esetén 25% engedmény. Állást keresőknek 25% kedvezmény. A bukaresti kiadás részére : szavanként 3 lej. 50-szeri megjelenésnél 2 lej.

Vétel-eladás

HASZNÁLT AJTÓK, ablakok olcsón eladó. Brassó, Új-ucca 8. sz. 16622

Allást keres

Ajánlkozik idősebb házaspárhoz, vagy magányos urhoz intelligens házileány, aki az összes háztartási tevékne teljes ellátásért. Szász Ilonka, Covasna, Timarului 22. Jud. Treiscaune. 16557

Vas-, műszaki-, gépkereskedelmi-utazó hasonszakmákban, vagy belső teendőkre is állást keres. Cím a kiadóban. 16514

Melyik uricsalád adna megfelelő alkalmazást fiatal asszonynak 4 éves fiacskájával. Leveleket „Hálás” jelígre a brassói kiadóba. 16624

Vegyes

Kiadó üzlethelyiség, szoba, konyha lakással. Brassó, Csatorna-ucca 12. sz. 16625

Impotenciát azonnal szüntettünk. Duplabiliritekos választébélyeges leveleket a brassói kiadóba kérünk „Diszkreció” jelígre. 16422

ANGRO és detailüzlet társat keres 1.500.000 lejfel. Megkeresések „Rentabilis” jelígre Rudolf Mosse hirdetőirodába. Oradea. 16619

Jómegjelenésű helyi ügynököt némi garanciával 5—600 lej kereseti lehetőséggel azonnalra keres American Taylor Bukarest, Cal. Grivitei 9. 16618

Czernowitzer

Morgenblatt

független demokratikus napilap.

Megjelenik kétszer naponta.

Legelterjedtebb és legolvasottabb német lap Nagyromániában.

Közjegyzőileg hitelesített példányszám.

Kitűnő hirszolgálat — Saját tudósítók.

Európa minden fővárosában mint hirdető szerv. kiválóan alkalmas.

Elterjedtség: Nagyrománia, a csatlakozó Lengyel részek, Csehszlovákia, az összes Balkán államok és a Kelet.

Saját gazdasági rész. — Autó, Rádió, Sport és szépirodalmi mellékletek.

Saját utazási és fürdő mutató.

Saját nyomda.

Linotip gépszedés. — Rotációs nyomás.

Szerkesztőség és kiadó:

Cernauți, Str. Poincaré Nr. 3.

Vásárlásainál hivatkozzék lapunk hirdetéseire!

B. L. Felelősszerkesztő: Kocsis Béla

A BRASSÓI LAPOK nyomdávalatának kiadása és rotáció nyomása, Brassóban.

ELŐFIZETÉSI ÁRAK: Havonta 100, negyedévre 300, félévre 600, évente 1200 lej. Magyarországra negyedévre 14, félévre 28, évente 56 pengő. A többi külföldi államokba negyedévre 420, félévre 820, évente 1600 lej.

Fiókkiadóhivatal és szerkesztőség Hunyad- és Alsófehérvármegye részére Déva, Str. Ioan Creanga 2. Telefon 17. (Balogh Géza)

MEGBIZOTTAK. Bukarest: Dán Dániel, Gerő Sándor és Kohn Jenő. — Dés: Str. S. Barnuthio 10. (Oszian Kálmán) — Kolozsvár: Str. Dubalarilor 7. (volt Timár-utca) (Neumann Ignác).

Marosvásárhely: Benjámín Árpád Str. Bererie 1. (Sörház-u.) — Nagyszeben: Straža Furcului 13. (Szigetváry László) — Szatmár: Csokonai-u 10. (Várad József) — Ujvarhely megye és Székelyudvarhely: Orbán Balázs-u. 31. (Varró Elek). — Szilágyszereny: (Hellerin Ernő) Torda: Str. Retele Ferdinand 25. (Dénes József.)

Központi szervezők. pénzügyvárteli jogosultsággal. Bartha Géza, Dán Mózes.

HIRDETÉSEKET felvesznek a kiadóhivatalok, a megbízottak, valamint minden bel- és külföldi hirdetőiroda. Részletes tarifákkal készséggel szolgálatunk.

HIRDETMEY

Allami Dohányjövődék, Szentgyörgy.

1932. február hó 5-én, délelőtti 10 órakor a szentgyörgyi dohánygyár igazgatóságánál zárt ajánlatokkal egybekötött nyilvános árverés tartatik, a következők eladása tárgyában:

1. Két darab „Diesel” motor, komplett kompresszorral, Ph. Swidersky, Leipzig gyártmány, 80 H. P.
 2. Egy darab egyenáramu generátor, 50 K. W. 2x230 Volt, Elke, Budapest gyártmány.
 3. Egy darab teljesen üzemképtelen állapotban levő generátor, egyenáramra, 65 K. W. 2x230 Volt, „Ganz” gyártmány.
- Az árverés alá kerülő gépek és az árverés feltételei megtekinthetők naponta, a hivatalos órák alatt a gyárnál.
- Az árverést az L. C. P. szabályzat, 88—110. paragrafusainak értelmében fogják megartani.
- Az igazgatóság.

Műszaki könyvekben,

nyelvtanokban, szótárakban állandó nagyraktár a Brassói Lapok Könyvosztályában. Kérje díjta an árjegyzékeinket

Munkanélküliek!

Állandó újságárusításra **rikkancsolásra** ügyes, mozgékony embereket keresünk (nőket is) **állandó foglalkoztatásra.** Jelentkezni lehet szombaton január 23 án, délután 4 5 óra között a brassói kiadóhivatalban

Átvettém a Hirschert-utca 25 szám. Vár utca sarok)

fűszerüzletet

Nagyszerűen felszerelt raktárral, olcsó árákkal állok a t. közönség rendelkezésére.

Frank Márton fűszeres, Brassó, Hirschert- u ca 25 sz. (Vár- u ca sarok.)

MÉLYEN LESZALLÍTÓTT ÁRBAK KAPHATÓ!

A huszadik század házassáletének válságai!

Gróf Hermann Keyserling:

Könyv a házasságról

A házasság mai problémái

Monumentális munka. 24 világhírű szerző alkotása. Biztos utmutató mindenki számára a házasság mai válságában.

Három világrész legkiválóbb írói, gondolkodói és költői mondják el véleményüket arról a társadalmi intézményről, a házasságról, melynek alapján való megrendülése okozza a napról-napra olvasott, vagy titokban lefolyó sok véres családi tragédiát és botrányos válópert. Korunkban majdnem mindenki számára problémává válik a házasság és többé-kevésbé súlyos konfliktusokhoz vezet. Eppen ezért minden kultúrembernek el kell olvasnia ezt a könyvet: a még csak ezután házasulandó fiataloknak azért, hogy a könyvből kapott helyes irányítás alapján a lehetőségig megelőzzék a későbbi konfliktusokat, a már házasoknak pedig azért, hogy megértsék a saját házasságuknak eddig érthetetlen problémáit, hogy tisztába jöjjenek azzal, hogy a házasság nem csupán egyszerű nemi és gazdasági együttélés, hanem más igen fontos szempontjai és kellekei is vannak, melyeknek kellő figyelembe vétele megakadályozhatja a sok vaktában való házasodást, de a sok könyvelmü válást is.

A hatalmas könyv ára ma egész vászonkötésben

800 lej helyett csupán 360 lej

A Brassói Lapok előfizetői Economia tagjai, valamint hitelképes egyének részletfizetésre is kaphatják.

Brassói Lapok Könyvosztálya